

Inspraakbundel

**Zienswijzen op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
'Energiebuffer Zuidwending: Project Hystock Waterstofopslag'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen	8
Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen	9
Zienswijze 202300884 tot en met 202301348.....	10

Woord vooraf

Van vrijdag 14 april 2023 tot en met donderdag 25 mei 2023 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor Energiebuffer Zuidwending: Project Hystock Waterstofopslag. In deze notitie staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport voor het bovengenoemd project. Iedereen kon op de notitie reageren door het indienen van een zienswijze binnen de boven genoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

EnergyStock is van plan om in ondergrondse zoutcavernes op de locatie Zuidwending (gemeente Veendam provincie Groningen) waterstof op te slaan. Het project bestaat uit de realisatie van vier of vijf nieuwe cavernes voor de opslag van waterstof. Zes bestaande cavernes die nu in gebruik zijn voor aardgasopslag worden aanvullend herbestemd om ze ook te kunnen gebruiken voor waterstofslag.

EnergyStock zal boven- en ondergrondse installaties ontwikkelen om de waterstofcavernes te bedienen. Er zal circa twee kilometer aansluitleiding aangelegd worden om de waterstof te kunnen transporteren van de Energiebuffer naar het landelijke waterstofnet. HyStock zal de waterstofcavernes exploiteren. Nobian, producent van basischemicaliën voor industriële toepassingen, ontwikkelt de nieuwe zoutcavernes.

Waarom is dit project nodig?

In het duurzame energiesysteem van de toekomst speelt waterstof uit hernieuwbare bronnen (groene waterstof) een onmisbare rol voor de industrie. Waterstof kan worden ingezet als vervanger van fossiele grond- en brandstoffen, zoals aardgas. Wanneer het veel waait of de zon volop schijnt, kan de opbrengst van energie hoger zijn dan de vraag. Dan kan het overschot aan energie worden omgezet in waterstof en opgeslagen. Hiervoor is er onder andere voldoende opslagcapaciteit nodig. Via het landelijk transportnetwerk kan het vervolgens worden getransporteerd wanneer dat nodig is.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de rijkscoördinatie regeling van toepassing. Dit betekent dat de locatie wordt vastgelegd in een rijksinpassingsplan of projectbesluit (een ruimtelijk besluit van het Rijk, vergelijkbaar met een bestemmingsplan. Na de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 heet het rijksinpassingsplan: projectbesluit). De Staatssecretaris Mijnbouw en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) stellen dit projectbesluit vast. Het projectbesluit en een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Staatssecretaris Mijnbouw coördineert deze procedure. Deze procedure voorziet in het gelijktijdig ter inzage leggen van de ontwerp besluiten waarop iedereen een zienswijze kan indienen. De milieueffecten van het project worden weergegeven in een milieueffectrapport (MER) dat tegelijkertijd ter inzage gaat. Voor dit project wordt vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Informatiebijeenkomsten

U was welkom bij de inloopbijeenkomst die de Staatssecretaris Mijnbouw samen met de initiatiefnemer organiseerde. De bijeenkomst vond plaats op:

- woensdag 10 mei 2023 in De Stainkroeg, Ommelanderswijk 51a, 9644 TA in Veendam. De bijeenkomst was van 18.30 uur tot 20.30 uur.

Bij de inloopbijeenkomst vond u informatie over het project en over de procedure. Er waren medewerkers van de initiatiefnemer en het Ministerie van EZK aanwezig aan wie u uw vragen kon stellen.

Zienswijzen

Op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn binnen de reactietermijn in totaal 22 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is de verdere procedure?

De concept-NRD wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en de provincie. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de (definitieve) Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Op basis van die notitie wordt het milieueffectrapport opgesteld. Dit milieueffectrapport vormt de onderbouwing voor het projectbesluit. Het milieueffectrapport komt, samen met het ontwerp van het projectbesluit en de daarmee samenhangende besluiten, ter inzage te liggen. Later kunt u daar ook weer op reageren. Dit wordt onder andere aangekondigd in de Staatscourant, in huis-aan-huisbladen en op www.rvo.nl/zuidwending.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Waterstofopslag Zuidwending en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/zuidwending en www.energiebufferzuidwending.nl. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Kennisgeving Energiebuffer Zuidwending: Project Hystock Waterstofopslag concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van vrijdag 14 april 2023 tot en met donderdag 25 mei 2023 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor Energiebuffer Zuidwending: Project Hystock Waterstofopslag. In deze notitie staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport voor het bovengenoemd project. De concept-NRD is de volgende fase na de Kennisgeving projectvoornemen en participatieplan. Iedereen kan op de notitie reageren door een zienswijze in te dienen binnen de bovengenoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

EnergyStock is van plan om in ondergrondse zoutcavernes op de locatie Zuidwending (gemeente Veendam provincie Groningen) waterstof op te slaan. Het project bestaat uit de realisatie van vier of vijf nieuwe cavernes voor de opslag van waterstof. Zes bestaande cavernes die nu in gebruik zijn voor aardgasopslag worden aanvullend herbestemd om ze ook te kunnen gebruiken voor waterstofopslag.

EnergyStock zal boven- en ondergrondse installaties ontwikkelen om de waterstofcavernes te bedienen. Er zal circa twee kilometer aansluitleiding aangelegd worden om de waterstof te kunnen transporteren van de Energiebuffer naar het landelijke waterstofnet. HyStock zal de waterstofcavernes exploiteren. Nobian, producent van basischemicaliën voor industriële toepassingen, ontwikkelt de nieuwe zoutcavernes.

Waarom is dit project nodig?

In het duurzame energiesysteem van de toekomst speelt waterstof uit hernieuwbare bronnen (groene waterstof) een onmisbare rol voor de industrie. Waterstof kan worden ingezet als vervanger van fossiele grond- en brandstoffen, zoals aardgas. Wanneer het veel waait of de zon volop schijnt, kan de opbrengst van energie hoger zijn dan de vraag. Dan kan het overschot aan energie worden omgezet in waterstof en opgeslagen. Hiervoor is er onder andere voldoende opslagcapaciteit nodig. Via het landelijk transportnetwerk kan het vervolgens worden getransporteerd wanneer dat nodig is.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de rijkscoördinatie regeling van toepassing. Dit betekent dat

de locatie wordt vastgelegd in een rijksinpassingsplan of projectbesluit (een ruimtelijk besluit van het Rijk, vergelijkbaar met een bestemmingsplan. Na de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 heet het rijksinpassingsplan: projectbesluit). De Staatssecretaris Mijnbouw en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) stellen dit projectbesluit vast. Het projectbesluit en een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Staatssecretaris Mijnbouw coördineert deze procedure. Deze procedure voorziet in het gelijktijdig ter inzage leggen van de ontwerp besluiten waarop iedereen een zienswijze kan indienen. De milieueffecten van het project worden weergegeven in een milieueffectrapport (MER) dat tegelijkertijd ter inzage gaat. Voor dit project wordt vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Wat is een milieueffectrapport?

Een milieueffectrapport brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op leefomgevingskwaliteit (mens), gezondheid, landschap, natuur, bodem en water. Op deze wijze kan kennis over deze effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming. Het MER zal indien nodig ook een passende beoordeling bevatten om mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat beschreven welke specifieke milieueffecten in het milieueffectrapport onderzocht worden en met welke diepgang. De conceptversie van deze notitie ligt nu ter inzage.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 14 april 2023 tot en met 25 mei 2023 digitaal inzien op www.rvo.nl/zuidwending.

Inloopbijeenkomst

U bent welkom bij de inloopbijeenkomst die de Staatssecretaris Mijnbouw samen met de initiatiefnemer organiseert. De bijeenkomst vindt plaats op:

- woensdag 10 mei 2023 in De Stankroeg, Ommelandewijk 51a, 9644 TA in Veendam.

Vooraf aanmelden is niet nodig. De bijeenkomst is van 18.30 uur tot 20.30 uur. U kunt op elk moment in- en uitlopen tussen 18.30 uur tot 20.30 uur. Bij de inloopbijeenkomst vindt u informatie over het project en over de procedure. Er zijn medewerkers van de initiatiefnemer en het Ministerie van EZK aanwezig aan wie u uw vragen kunt stellen.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. In een zienswijze laat u weten wat u vindt van de concept-NRD. We stellen het op prijs als u aangeeft op welk deel van de notitie u reageert en uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

U kunt een zienswijze indienen van 14 april 2023 tot en met 25 mei 2023. Dat kan op drie manieren:

- Bij voorkeur digitaal via www.rvo.nl/zuidwending. U kunt niet reageren per e-mail.
- Per post door een brief te sturen naar:
 - Bureau Energieprojecten
 - Inspraakpunt Energiebuffer Zuidwending – Hystock Waterstofopslag
 - Postbus 111
 - 9200 AC Drachten
 - Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Voor het opnemen van mondelinge zienswijzen is er tijdens de inloopbijeenkomst een notulist aanwezig.
- U kunt ook op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 070 379 89 79.

U ontvangt een ontvangstbevestiging op uw zienswijze. Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en gebruiken deze alleen voor het doel waarvoor u ze heeft aangeleverd. Ook bewaren wij uw gegevens niet langer dan nodig. U vindt meer informatie over het privacy beleid op www.bureau-energieprojecten.nl.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Niet iedereen is even handig met computers. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid. Deze informatiepunten vindt u in de

bibliotheken. U kunt er makkelijk binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld voor het op de computer bekijken van documenten die bij dit project horen. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wat is de verdere procedure?

De concept-NRD wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en de provincie. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de (definitieve) Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Op basis van die notitie wordt het milieueffectrapport opgesteld. Dit milieueffectrapport vormt de onderbouwing voor het projectbesluit. Het milieueffectrapport komt, samen met het ontwerp van het projectbesluit en de daarmee samenhangende besluiten, ter inzage te liggen. Later kunt u daar ook weer op reageren. Dit wordt onder andere aangekondigd in de Staatscourant, in huis-aan-huisbladen en op www.rvo.nl/zuidwending.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Waterstofopslag Zuidwending en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/zuidwending en www.energiebufferzuidwending.nl. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Zienswijzen op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Energiebuffer Zuidwending: Project Hystock Waterstofopslag'

Registratienummer	Zienswijzenummer
202300884	202300884
202301056	202301056
202301188	202301188
202301204	202301204
202301226	202301226
202301227	202301227
202301228	202301228
202301229	202301229
202301250	202301250
202301253	202301253
202301254	202301254
202301260	202301260
202301262	202301262
202301263	202301263
202301264	202301264
202301265	202301265
202301266	202301266
202301267	202301267
202301269	202301269
202301276	202301276
202301300	202301300
202301348	202301348

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen

Zienswijzen op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Energiebuffer Zuidwending: Project Hystock Waterstofopslag'

Zienswijzenummer	Organisatie
202301269	Comité Waterstof Ommelanderswijk, VEENDAM
202301348	Gemeente Veendam, College van Burgemeesters en Wethouders, VEENDAM
202301254	Provincie Groningen, Gedeputeerde Staten, GRONINGEN

Zienswijze 202300884 tot en met 202301348

Verzonden: 4/17/2023 9:06:13 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Verbazingwekkend genoeg heeft men, het is mij niet helemaal duidelijk wie, gekozen voor waterstof als een van de belangrijkste dragers van de duurzame energie transitie. Dit staat op gespannen voet met de 'common wisdom' dat zo'n transitie moet gedragen worden door een zeer brede scala van verschillende duurzame energie bronnen.

In wetenschappelijke analyses, die op een gepopulariseerd niveau, ook in media als kranten aan de orde komen, komt aan de orde dat nog in hoge mate onvoldoende de implicaties van deze 'nauwe' keuze zijn uitgewerkt.

So wie so is duidelijk dat de huidige technieken om waterstof daadwerkelijk te maken, aanzienlijke energie transitie verliezen impliceren. De benodigde elektriciteit komt niet gratis uit de lucht vallen, vergt o.a. zeer veel grondstoffen. Nu al hebben we elke september 'our fair share' van wat de planeet duurzaam kan missen opgebruikt en vernielen wij met onze roofzuchtige grondstoffen honger grote delen van deze planeet.

Het is merkwaardig dat een groot deel van de huidige duurzame energie dragers, de duurzame warmte transitie links laten liggen. Waarom bijvoorbeeld (zeer) diepe aardwarmte niet meer ontplooiing ziet in ons land is mij een raadsel. Het leidt tot stuurbare en weer onafhankelijke duurzame energie productie, geeft geen horizonverontreiniging, waarbij elke centrale (mits goed aangelegd) 50 tot 70 jaar kan draaien. Vergelijk dat eens met windmolens en zonnepanelen.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Simpel gezegd: alle milieueffecten moeten worden geevalueerd. En het is aan de project initiator deze allemaal op te hoesten. Wat ik merkwaardig vind is dat bij informatie sessies rond deze duurzame energie transities, slechts de proponenten van systemen als duurzame (groene) waterstof, zonneweides, windmolens, acte de presence (kunnen?) geven. Je kunt de vraag poneren: levert dit een goed geïnformeerd publiek? Wat zouden mensen, die heus wel weten waar Abraham de mosterd vandaan haalt, hier van vinden? Heeft men soms iets te verbergen?

In de 60'er jaren werden we door experts in slaap gesust dat de exploitatie van het Groningse gas echt geen aardbevingen zou opleveren. We weten nu wat dat sussen waard was en zou je mogen hopen dat we geen ezels zijn die opnieuw hun hoofd gaan stoten.

Nu gaan we de Zuidwending zout koepel exploiteren voor de opslag van (nu al) perslucht en in de nabije toekomst, als deze inspraak sessie een show voor de buhne blijkt te zijn, waterstof. Deze

keer, in tegenstelling tot de zestiger jaren, worden we gewaarschuwd: er doen zich nu al ter hoogte van reeds aangelegde cavernes aardbevingen voor.

Interessant genoeg zal de opslag van lucht en waterstof onder (aanzienlijk) grotere druk plaatst vinden dan de normale druk op aanleg diepte (200 t.o.v. 100 bar).

Zeker zal dus, bijvoorbeeld met een zgn. traffic light systeem, onderzocht moeten worden hoe het met risico's van geïnduceerde seismiciteit gesteld is. O.a. mbv dedicated seismische monitoring,

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Mijn indruk is dat de cavernes, in de orde van 10 stuks, op een diepte van ca. 1000 meter enige 100-en meters lang zullen zijn, vele 10-tallen meters breed en ook flink hoog zullen zijn. Wat betekent dit voor de stabiliteit in de bodemzone op geringere diepte. De Zuidwending zoutkoepel is bijzonder in ons land omdat deze tot geringe diepte onder maaiveld reikt. Zoals ook voor de andere zoutkoepels geldt, is 'as we speak' nog steeds sprake van een positieve 'boyancy', oftewel opwaartse druk vanuit diepe niveaus en komen deze zoutlagen nog steeds omhoog. Des te meer holtes aangelegd worden, des te meer wordt deze dynamiek aangewakkerd. Immers het verschil tussen de dichtheid van de zoutmassa en de dichtheid van de sedimenten buiten de zoutkoepel neemt toe (zout is per volume eenheid veel lichter dan sediment). Zeker als je cavernes in het zout aan brengt.

Natuurlijk, ik weet dat die cavernes handig zijn. Het zout dat je er uit haalt kan ook nog verkocht worden.

Echter als het fout gaat, de seismiciteit neemt aanzienlijk toe, scheuren en maaiveld vervorming door sneller omhoog komen van het maaiveld, verzilting van ondiep grondwater door omhoog komend zout, zullen effecten dusdanig omvangrijk zijn, dat toetsing m.b.t. wat wel en niet toelaatbaar is, een gepasseerd station zal blijken te zijn.

Nog niet genoemd in het voorgaande is het aanzienlijk toenemen van het risico van sinkholes ter hoogte / boven cavernes door percolerend zoet grondwater.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Het is mij niet bekend of elders in Europa in afzettingen van evaporieten als 'onze' Zechstein, soortgelijke cavernes mogelijk al worden benut voor opslag. Dit zal zonder enige twijfel meegenomen worden in de reikwijdte die betracht wordt in het MER dat zal worden uitgevoerd. Zo niet, dan vind ik dat een opmerkelijke misser.

Temeer, omdat eerdere opslag exercities in zout bij onze oosterburen hoofdpijn dossiers heeft opgeleverd. Wat bijvoorbeeld niet zou gebeuren was de lekkage van, in dit soort afzettingen, opgeslagen radioactief afval. Dat dit toch gebeurde laat zich vergelijken met onze gasbevingen.

In algemene zin reikt onze kennis van de diepe ondergrond, in tegenstelling tot wat 'wise guys' als toentertijd de geologen van NAM ons suggereerden, niet diep genoeg om dit te voorzien. Natuurlijk moet je dan het voor zorg principe hanteren. Maar goed, je moet wel heeeel naief zijn om te denken dat we uit voor zorg de gifbeker van perslucht- en waterstofopslag aan ons voorbij zullen laten gaan.

Ik maak, als geoloog / geofysicus, nog al eens mee dat van mij door overheden, bij het groen licht krijgen van aardwarmte systemen, verlangd wordt dat ik tot op centimeter niveau details presenteer van de diepe ondergrond. Dat is volstrekt onhaalbaar.

Van dit soort details is echter, zeker bij het voornemen tot aanleg en benutting van cavernes in het zout, het niet optreden van ernstige effecten afhankelijk.

Verzonden: 4/19/2023 7:39:03 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Opslag elders

94457835_9005997_Energiebuffer_Zuidwending_Hystock_H2-opslag_c-NRD_verzoek_aanvulling_zienswijze_regnr__202301056.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Er wordt al aardgas opgeslagen in de zoutcavernes. Als het aardgas en waterstof om wat voor reden bij elkaar komen, wat gebeurt er dan?

Nobian gaat nieuwe zoutwin locaties aanmaken. Wat gebeurt er met de bodem als er steeds drukverschil komt door aan en afvoer van gas en stikstof en zoutwinning?

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage 1

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Waar worden de nieuwe zoutcavernes geboord?

Zijn er hier niet al genoeg gestraft door de overheid met alle windmolens en bodemdalingen. Laat ons nu eens met rust en laat ons van onze woningen en omgeving genieten voordat alles hier naar de kloten gaat.

Van: [REDACTED]
Aan: [INSPRAAK energieprojecten](mailto:inspraak@bureau-energieprojecten.nl)
Onderwerp: Re: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD - verzoek voor aanvulling van uw zienswijze met registratienummer: 202301056
Datum: woensdag 17 mei 2023 17:43:38

Hallo,

Er is geen bijlage, dit is fout gegaan.

Groeten,

[REDACTED]

Op wo 17 mei 2023 17:33 schreef INSPRAAK energieprojecten <inspraak@bureau-energieprojecten.nl>:

Geachte [REDACTED],

Wij hebben geprobeerd u te bellen over uw zienswijze op de concept Notie Reikwijdte en Detailniveau voor het project Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag. Wij kregen u echter niet aan de lijn.

In uw zienswijze met registratienummer: 202301056 (zie bijlage) verwijst u bij de derde vraag naar een 'bijlage 1'. Er is echter bij het indienen van uw zienswijze geen bijlage geüpload.

Zou u uw zienswijze zo spoedig mogelijk alsnog willen aanvullen met deze bijlage?

U kunt deze versturen door te reageren op deze e-mail naar inspraak@bureau-energieprojecten.nl. Wij zullen de bijlage dan toevoegen aan uw zienswijze.

Mocht de verwijzing naar de bijlage niet juist zijn, dan horen wij dat ook graag.

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

Bureau Energieprojecten

.....

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Duurzame en Concurrerende Energiesectoren

Bezuidenhoutseweg 73 | Den Haag

Postbus 93144 | 2509 AC | Den Haag

.....

T 070 379 89 79

www.bureau-energieprojecten.nl

 een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig

LET OP: bij een bezoek aan een van onze vestigingen is legitimatie verplicht.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Verzonden: 4/21/2023 10:38:26 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Nee, wat afspraak was is opslag aardgas en Tegen opslag waterstof

Gevaar waterstof vele malen hoger dan gas

Extra gevaar voor gebouwen schuur vorming ivm trillingen etc.

Lange procedures vergoeding reparatie etc

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie 1

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie 1

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie 1

Verzonden: 5/5/2023 12:18:27 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: buurtbewoners in Nieuwe Pekela

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Waarom wordt de buffer zo dicht op woonwijken geplaatst? Waterstof is vele malen meer brandgevaarlijker en bij ontsteking ontstaat een geweldige luchtdrukverplaatsing! Wat doet dit met de huizenprijzen nu en in de toekomst? Wie is dan de verantwoordelijke om schadeloos gesteld te worden voor de dan gestelde woningprijzen voor nu en de toekomst? Wat als er bodemverzakkingen en/of aardbevingen voorkomen? Wie is dan de verantwoordelijke om schadeloos gesteld te worden voor de dan gestelde woningprijzen voor nu en de toekomst. Wat als het project niet slaagt? wordt dan alles hersteld zoals gestart en op welke termijn? Uiteraard kunnen er gaandeweg nog meer vragen boven water komen. Zie de reactie tegemoet.

94685018_8958485[REDACTED]_herzien_Hystock_Zuidwending.docx

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

op dit moment niet

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

op dit moment niet

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

op dit moment niet

Informatiebijeenkomst Energiebuffer Zuidwending – project Hystock waterstofopslag
cNRD
Veendam, 10 mei 2023

Indiening als: particulier oude registratienummer 2002301204
 Voorletter(s): █
 Tussenvoegsel(s):
 Achternaam: █
 Straat: █
 Huisnummer:
 Huisnummertoevoeging:
 Postcode: █
 Plaats: █
 Telefoon (vast/mobiel) : █
 e-mail: █

Zienswijze

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Is onze ondergrond niet al voldoende belast, waarom alwéér Groningen?

Ook opslag van waterstof in de voormalige mijnen moet worden onderzocht.

Is wil weten of het huidige netwerk bestand is tegen de hoge druk waarmee waterstof wordt opgeslagen.

18 april is er een bijeenkomst geweest voor 30 inwoners van de Ommelanderswijk over de plaatsing van de aansluiting op de cavernes. Waarom zijn hierbij geen inwoners van Nieuwe Pekela betrokken.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ik maak mij zorgen over mogelijke bodemdaling en de schade die dit aan mijn woning kan veroorzaken. Ik wil geïnformeerd worden hoe eventuele schade wordt afgehandeld en welke procedure hiervoor moet worden gevolgd. Ik wil een harde garantie dat schade aan mijn woning wordt vergoed.

Ook maak ik mij zorgen over het effect op de waarde(daling) van mijn woning als gevolg van de uitvoering van dit project.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Voorts stel ik het op prijs als er voorlichting wordt gegeven in de vorm van een plenaire presentatie waar de aanwezigen vragen kunnen stellen en kunnen reageren op wat er aan de orde komt.

Tot slot stel ik het op prijs als er over dit project een lijst met veelgestelde vragen en antwoorden (Q&A) beschikbaar wordt gesteld en up-to-date wordt gehouden.

Verzonden: 5/10/2023 8:40:32 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Vanaf het Heeresmeer is er zicht op de te bouwen locatie,

een recreatie gebied met uitzicht op een industrieterrein is niet wenselijk. In de plannen zou dit ook meegenomen moeten worden. De uitstraling van het de bovengrondse installatie zou aan het zicht onttrokken moeten worden, door een wal en/of bomen.

Het gebied tussen Veendam en Pekela lijkt nu meer op een industrie gebied, met meerdere boorputten. Het is er nooit meer donker ook mede door de windmolens. Dit gebied zou aan alle kanten aan het zicht onttrokken moeten worden. Er is geen sprake meer van een open landschap die zo kenmerkend is voor de Veenkoloniën. Dit gaat in de toekomst dus nog erger worden.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Bodemdaling, er is in dit gebied sprake van gestapelde mijnbouw (zoutwinning, gasbuffer, zandwinning en waterstofopslag) Het effect van al deze activiteiten tezamen zou onderzocht moeten worden.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Het geluidsniveau van de huidige gaslocatie is merkbaar als trilling. Vooral in de vroege ochtend is dit te voelen.

Er komt een tweede locatie bij die ook gebruik maakt van compressoren. Dit betekent een verdubbeling van het geluidsniveau. De toename van geluid zou ook aan de kant van Nieuwe Pekela getoetst moeten worden. Er kunnen dan maatregelen genomen worden om overlast van het geluid te voorkomen.

Vanaf het Heeresmeer is er zicht op de te bouwen locatie,

een recreatie gebied met uitzicht op een industrieterrein is niet wenselijk. In de plannen zou dit ook meegenomen moeten worden.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

nee

Verzonden: 5/11/2023 8:15:46 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Ik wil dat onderzocht wordt of het mogelijk is om waterstof in de gasleidingen in deze gemeente te brengen, bijvoorbeeld door middel van een proef- of demonstratieproject.

Daarbij zou ik een vergelijking willen zien met (aard)warmteprojecten.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Ik verwijs naar de reactie bij 4.5 van de reactienota van december 2022. Deze is voor wat betreft het één-schadeloket achterhaald. Dit punt dient in overeenstemming gebracht te worden met het actuele beleid sinds december 2022 (het enquêterapport en de behandeling in de Tweede Kamer) in Den Haag.

Er zijn verschillende mijnbouwprojecten in Groningen actueel (o.a. waterstofopslag, pekelwinning, persluchttopslag) er dient één loket te zijn waar de burger die schade ondervindt terecht kan, ongeacht de mogelijke veroorzaker ervan. Tevens vind ik het niet acceptabel dat de burger, geacht wordt te bewijzen welk project de veroorzaker van de schade is.

Verzonden: 5/11/2023 8:18:32 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer:

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ik wil dat de uitbreiding van de bovengrondse installatie zodanig wordt uitgevoerd dat de in het landschap is ingepast wat betreft groen, bomen enz. en het nieuwe complex niet als industriecomplex zichtbaar is.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Er moet één loket komen waar alle vormen van schade, ongeacht welk project deze heeft veroorzaakt kan worden gemeld zonder dat de bewijslast bij de burger wordt gelegd.

Verzonden: 5/11/2023 8:21:51 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Er zijn verschillende projecten in onze omgeving die alle de beweging in de bodem (trillingen, bodemverzakking enz.) veroorzaken. Ik wil dat wordt onderzocht en gerapporteerd hoe deze verschillende activiteiten elkaar beïnvloeden en hoe men denkt de gevolgen hiervan te voorkomen cq. beheersen.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Is het project zich ervan bewust dat al deze verschillende winningsactiviteiten elkaar kunnen beïnvloeden en een uitstraling kunnen hebben ver buiten de oorspronkelijke plek van de activiteit wordt uitgevoerd.

Verzonden: 5/16/2023 4:14:37 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Aan: Bureau Energieprojecten
Insprakpunt Energiebuffer Zuidwending – Hystock Waterstofopslag
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Betreft: Energiebuffer Zuidwending: Project Hystock Waterstofopslag
Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Zienswijze

Wildervank, 12 mei 2023

Mevrouw, mijnheer,

Helaas heb ik nimmer een reactie mogen ontvangen op mijn bijgesloten reactie van 16 juli 2022. Is ook deze fase weer louter bedoeld voor het afvinklijstje of heeft de Staat der Nederlanden ondertussen iets geleerd van de uitkomsten van de beide meest recente Parlementaire Enquetes ?

Ik heb de kennisgeving in de lokale media van 12 april 2023 gezien en heb gebruik gemaakt van de inloopavond op 10 mei 2023 in Ommelanderswijk.

Op deze nieuwe ontwikkeling is de Contourennota aanpassing Mijnbouwwet van toepassing; parallel aan diverse niet opgevolgde verzoeken tot handhaving is er immers zicht op legalisering. Dat houdt in dat de aanpak van 'ja, mits' naar 'nee, tenzij' zou moeten gaan.

Op 25 april 2023 is de kabinetsreactie '*Nij begun: op weg naar erkenning, herstel en perspectief*' verschenen waarmee voor het eerst, een momenteel nog beperkte, vorm van erkenning voor de effecten van gestapelde mijnbouw zichtbaar wordt.

In de basis dienen er geen nieuwe ontwikkelingen plaats te vinden zolang de eerder ingezette ontwikkelingen nog niet tot een goed einde zijn gebracht.

Er is wereldwijd onvoldoende kennis naar de effecten van gestapelde mijnbouw en van het abandonneren van cavernes. Integrale risico-analyses ontbreken, Grote Technologische Instituten krijgen maar een beperkte opdracht (door de privatisering / commercialisering wil men de opdrachtgever niet voor het hoofd stoten en dientengevolge zijn de randvoorwaarden, uitsluitingen en wat dies meer zij het meest relevante onderdeel van de rapportages geworden).

Kortom, het recente verleden heeft uitgewezen dat door onvoldoende aandacht voor de werkelijke veiligheid en het sjoemelen met de regelgeving zodra er zorgen en schade ontstaan, er gebrek aan draagvlak is in een toch al kwetsbare regio.

Kopie

Aan: Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Waterstofopslag Zuidwending
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Betreft: Reactie
Kennisgeving projectvoornemen en participatieplan

Wildervank, 16 juli 2022

Mevrouw, mijnheer,

In het gebied is sprake van gestapelde mijnbouw waarbij ondertussen duidelijk is dat de Rijksoverheid als eigenaar van de ondergrond, (mede-)exploitant en vergunningverlener tot op heden niet haar (volledige) verantwoordelijkheid neemt.

Naar aanleiding van een eerdere proefboring heb ik mij als belanghebbende gemeld en gevraagd om inzage in de projectvoornemens. Hieraan is tot op heden geen gehoor gegeven.

Mijn zorgen betreffen onder andere het volgende:

- a. Wat zijn de gevolgen op andere mijnbouwactiviteiten en (ander) gebruik van de ondergrond;
- b. Welke gevolgen heeft het project op de omgeving;
- c. Waar kan ik terecht voor klachten en schademeldingen;
- d. Hoe worden de cavernes achtergelaten (geabandonneerd) en welke financiële zekerheden worden daarvoor gesteld;
- e. In de 6 bestaande cavernes kan circa 630 miljoen m³ aardgas worden opgeslagen waarvan 310 miljoen m³ gas aanwezig dient te blijven om de cavernes 'in vorm te houden'. Hoe gaat het omvormen en welke risico's zijn hiermee gemoeid;
- f. Wat zijn de gevolgen van een explosie of implosie op de omgeving en wat is daarvan het maximale invloedgebied;
- g. Ligt het voornemen voor de werkzaamheden van Shine binnen het invloedgebied;
- h. De gevolgen van kruip van het steenzout zijn nog niet volledig bekend. Zo zijn er in Winschoten en Hengelo instabiele cavernes en zijn er een aantal projecten in Duitsland waarbij de opslag van radio-actief afval als mislukt kan worden beschouwd door het dichtdrukken van de cavernes;
- i. In Zweden en Duitsland is het gebruikelijk om mijnbouw- en ondergrondse opslagactiviteiten in onbewoonde gebieden uit te voeren desnoods door het amoveren van de bestaande dorpen en andere bebouwing vanwege de veiligheid.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Verzonden: 5/17/2023 10:06:59 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

nee

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

de zichtbaarheid van de installaties in een landelijk gebied, zeker langs de N366, is storend.

Wallen en bebossing rondom de installaties zijn wenselijk.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Het Heeresmeer is sinds het sluiten van de zwembaden het belangrijkste recreatiegebied van de gemeente Pekela. s' Zomers vertoeven hier bij mooi weer enkele honderden mensen. In de MER rapportage zou ook onderzocht moeten worden hoe de negatieve effecten van veel geluid, fel licht en zichtbaarheid van de te bouwen installaties op de recreanten rondom het meer beperkt kan worden.

Je wilt als recreant toch geen zicht hebben op en lawaai hebben van een industrieterrein vlak naast het meer.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

nee

Verzonden: 5/19/2023 11:15:21 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 610

Postcode: 9700 AP

Woonplaats: Groningen

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres:

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Provincie Groningen

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Energiebuffer Zuidwending
 HyStock Waterstofopslag
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

Datum : 16 mei 2023
 Documentnr. : 2023-049897
 Dossiernummer : K5850
 Behandeld door : [REDACTED]
 Telefoonnr. : [REDACTED]
 Antwoord op : -
 Bijlage : -
 Onderwerp : Zienswijze concept-NRD Waterstofopslag EnergyStock-HyStock Zuidwending/Ommelanderwijk

Geachte mevrouw/mijnheer,

Op 14 april 2023, hebben wij de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD) ten behoeve van het MilieuEffectRapport (MER) voor het waterstofopslag-project van EnergyStock-HyStock te Zuidwending/Ommelanderwijk ontvangen. Wij worden in de gelegenheid gesteld vóór 26 mei aanstaande een zienswijze uit te brengen. Hiervan maken wij gaarne gebruik.

Een spoedige transitie naar een ander en duurzamer energiesysteem in onze samenleving vinden we van zeer groot belang en is naar ons inzicht onontkoombaar. De opslag van waterstof in ondergrondse zoutcavernes zal een belangrijk deel uitmaken van de door Gasunie te ontwikkelen waterstof-backbone in Nederland, en ook grensoverschrijdend, en daarmee van de toekomstige waterstofeconomie. De ontwikkeling van deze economie ondersteunen wij al enige jaren samen met vele andere partijen in Noord-Nederland.

Wij staan in principe positief tegenover deze ontwikkeling hetgeen ook tot uitdrukking is gekomen in de door onze Staten op 30 september 2020 vastgestelde Nota Ondergrond en de mede daarop gebaseerde en tevens door onze Staten op 25 mei 2022 vastgestelde actualisatie van onze Omgevingsvisie.

De provincie Groningen heeft in de zoutkoepel te Zuidwending/Ommelanderwijk een zeer strategische opslagmogelijkheid met een potentieel grote economische en ook maatschappelijke waarde. Deze locatie is de enige in Nederland die op relatief korte termijn kan (gaan) functioneren als waterstofopslag mede door de huidige activiteiten ter plaatse, de ondergrondse opslag van aardgas, en het netwerk waarin het zich bevindt. De opslag van gassen in cavernes wereldwijd wordt als een bewezen veilige techniek beschouwd ook zoals die nu in Zuidwending/Ommelanderwijk plaatsvindt. De veiligheid van opslag, zoals ook verwoord in de Nota Ondergrond, is voor onze bewoners en het college van groot belang naast een gedragen inbedding in de regionale samenleving.

Hiervoor verwijzen wij u ook graag naar onze brief van 5 juli 2022, kenmerk 2022-062438, onze reactie op het Voornemen en Voorstel Participatie (VVP). Alleen als de veiligheid geborgd is kan opslag plaatsvinden.

De concept-NRD geeft, als onderzoeksvoorstel voor hetgeen in het MER onderzocht en beschreven gaat worden, en met welke diepgang, naar ons inzicht een compleet beeld. In het onderzoeksvoorstel worden alle aspecten van de gehele levenscyclus van deze opslag, en de daarvoor benodigde zoutwinning door Nobian, benoemd. Daarbij wordt, naar onze tevredenheid, ook aandacht besteed aan de abandonnerings- en de nazorgfase. Zowel de mogelijke bovengrondse impact als ook de ondergrondse aspecten, waaronder ook

bodembeweging, zullen in het MER worden beschreven en onderbouwd. Toch willen we graag enige opmerkingen maken.

Cumulatie

Van belang is om goed inzicht te krijgen in de impact op het milieu en de natuur en om ook cumulatie van de effecten vanuit andere projecten in de nabijheid goed in beeld te brengen. Dit cumulatie-aspect wordt ook op verschillende plaatsen in de c-NRD benoemd. Zo wordt het persluchttopslag-project van Corre Energy Storage B.V. genoemd. Bij het uitvoeren van het onderzoek moet naar ons inzicht zo concreet mogelijk de cumulatie in beeld worden gebracht en wij vragen ons af of dit voor het persluchttopslag-project al mogelijk is gelet op zijn nu nog onzekere status. De afbakening over hetgeen in de cumulatie al dan niet wordt meegenomen moet helder en onderbouwd zijn met een adequaat gekozen startmoment.

Wet natuurbescherming

In paragraaf 1.3 "Betrokken partijen" wordt de provincie Groningen genoemd als betrokken partij met het oog op de (eventueel) aan te vragen natuurvergunning (Wet natuurbescherming; Wnb).

Aangezien de ondergrondse opslag van waterstof in zoutcavernes, vanuit een bovengrondse mijnbouwrichting, plaatsvindt onder het regime van de Mijnbouwwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) het bevoegde gezag. Dit ministerie zal ook de coördinatie voeren binnen de RijksCoördinatieRegeling (RCR) voor alle relevante vergunningen, waarbij er onder andere sprake is van de zogenaamde aanhaakplicht in het kader van de Wnb en de Wabo wat betreft de natuurvergunning. Het lijkt ons dan ook dat in eerste aanleg het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) op basis van artikel 1.3 sub 1 onder b3 (Wnb-vergunningen) de aangewezen partij is om de impact op de natuur te beoordelen en eventueel te vergunnen. Dit ministerie wordt niet genoemd in de c-NRD. Nu waterstof niet als een delfstof wordt beschouwd, zoals bedoeld in artikel 1 onder a van de Mijnbouwwet, is het zaak om vroegtijdig en onomstreden duidelijk te hebben of het ministerie van LNV hieraan invulling zal geven.

Wij zijn gaarne bereid om hierover ambtelijk in overleg te treden om tot deze duidelijkheid te komen.

Bodembeweging

Als een mogelijk aspect van de ondergrondse opslag van waterstof en de daarvoor benodigde zoutwinning door Nobian is bodembeweging terecht in de c-NRB beschreven. Wij vinden het echter ook van belang om inzicht te verkrijgen in de eventuele impact van seismiciteit ten gevolge van de gaswinning uit in het bijzonder het Groningen-veld, maar mogelijk ook uit het Annerveense veld, op de stabiliteit van de cavernes. Op het moment dat de opslag van waterstof daadwerkelijk zal kunnen plaatsvinden (start mogelijk 2027-2028 ?) is de gaswinning in dat gebied nagenoeg volledig tot een einde gekomen, helaas de seismiciteit nog niet. De productie uit het Annerveense veld is per 1 juli 2021 beëindigd. De productie uit de naburige kleine gasvelden "Oude Pekela" (winningsplan loopt af op 31 dec. 2025) en "Zuidwending-Oost" (winningsplan loopt af op 31 december 2023) zal dan ook waarschijnlijk tot een einde zijn gekomen. En wij gaan ervanuit dat op korte termijn (2023 of 2024) ook de gaswinning vanuit het Groningen-veld definitief zal worden beëindigd.

In 2013 heeft Well Engineering Partners B.V. ten behoeve van Gasunie een position paper gepubliceerd "*Effecten van diepe gasproductie op gasopslagcavernes in een nabijgelegen zoutkoepel*" met gegevens en gezichtspunten over mogelijke risico's voor de opslag van gasen in cavernes in een zoutkoepel, die zich in de nabijheid bevindt van producerende gasreservoirs. Daarbij is ook aandacht besteed aan de mogelijke nadelige effecten van zoutwinning in de nabijheid van de opslagcavernes. In 2018 heeft Well Engineering Partners B.V. ten behoeve van Gasunie een onderzoek gepubliceerd "*Effect-analyse van gestapelde mijnbouw op de integriteit van aardgasbuffer Zuidwending*" over de vermeende effecten van gestapelde mijnbouw in de directe omgeving van de ondergrondse gasopslag Zuidwending en risico's voor de stabiliteit en vormverandering van deze gasopslagcavernes.

Wij gaan ervanuit dat in het MER een actualisatie van deze twee onderzoeken zal plaatsvinden.

Geluid

Het aspect "Geluid op de omgeving" wordt in de c-NRD op verschillende plaatsen benoemd. Dit lijkt ons terecht. We willen graag expliciet maken dat ook het deelaspect Laag Frequent Geluid (LFG), nu niet benoemd, naar onze mening daar onderdeel van zou moeten uitmaken. Wij verwachten dan ook in het MER hieromtrent een beschouwing aan te treffen.

Integrale Effect Analyse

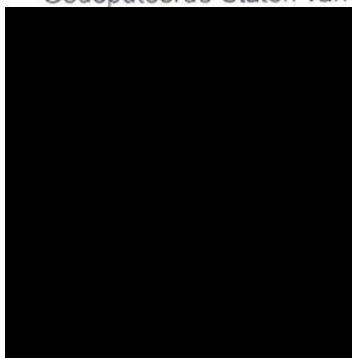
In de c-NRD wordt in paragraaf 5.1 een zogenaamde Integrale Effect Analyse overwogen, een analyse waarin dan in het bijzonder andere aspecten dan de milieu- en natuureffecten aan bod zouden kunnen/moeten komen. Er wordt daar gesteld dat dit afhankelijk zou moeten zijn van redelijk te beschouwen alternatieven en als die er niet zijn dan zou een meerwaarde voor een Integrale Effect Analyse ontbreken. Zuidwending is op dit moment de enige mogelijkheid in Nederland voor een spoedige realisatie van een ondergrondse waterstofopslag. Wij willen er toch op aandringen om ook aspecten in ogenschouw te nemen die niet direct als een milieu- en/of natuureffect zijn te beschouwen.

Dit specifieke gebied Zuidwending/Ommelanderswijk staat ook onder invloed van de gaswinning uit het Groningen-veld en zijn effecten. Ook al stopt de winning vanuit dit veld binnenkort de seismische activiteit zal nog jaren voortduren. Voor bewoners van het gebied is niet direct duidelijk waardoor schade aan hun woningen wordt veroorzaakt. Ook eventuele aardbevingen ten gevolge van de gaswinning uit de omliggende kleine velden kunnen mogelijk schade veroorzaken. Daarom pleiten we er al jaren voor dat schademeldingen ten gevolge van mijnbouwactiviteiten, van welke aard dan ook, onder één regime met toepassing van het wettelijk bewijsvermoeden moeten worden afgehandeld door een onafhankelijk en deskundig instituut, bij voorkeur via één loket. Wat betreft dit laatste aspect, het loket, kan de Kabinetsreactie van 25 april jl. op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie Aardgaswinning Groningen, "*Nij begun: op weg naar erkenning, herstel en perspectief*", hier mede invulling aan geven. Het betreft dan in het bijzonder de verdere uitwerking van Maatregel 22, "*Betere ondersteuning door IMG, NCG en SNN met één loket*".

Wij verwachten dat onze bovenstaande punten in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) tot uiting komen. We kijken met belangstelling uit naar het MilieuEffectRapport (MER) voor dit voor velen belangrijke project.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Verzonden: 5/22/2023 9:52:45 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: echtgenote

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

zo langzamerhand gaan we in de omtrek van een landbouwgebied naar een gestapelde mijnbouwomgeving, lucht/gas/zoutwinningen nu dan ook nog waterstof, ik zou graag een fonds t.b.v. schade waardedaling hebben met een contactpersoon en een verantwoordelijke.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

geen vervoer langs de huizen in Ommelanderswijk, het dorp en lint moet niet de uitstraling krijgen van een mijnbouw/industriedorp.

de aankleding moet zoveel mogelijk groen, bevatten toegankelijk zijn en men moet kunnen wandelen. Er zijn veel reeën/ooievaars vossen hazen patrijzen in deze omgeving dit moet worden gewaarborgd. Nu reeds dag en nacht ook in de weekenden licht/geluid, dit uitsluiten en zoveel mogelijk beperken, en in de bron aanpakken. Mag niet hoorbaar zijn vooral op de stille dagen.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Er rijden door dit gebied veel fietsers naar Pekela, tevens wandelen hier veel mensen vanwege wijds uitzicht op de landerijen dit dient gewaarborgd te blijven. De zichtlijnen van de huidige woning dient zo weinig mogelijk verstoort te worden, dus plaatsing voor huidige(in lijn) locaties. daarbij de locaties zover mogelijk van de woning. De te bouwen locaties met een minimaal ruimtebeslag industrie en maximaal groen oppervlak. De locaties zo laag mogelijk zetten een meter onder het huidige niveau zou de overlast verminderen, water is er niet in dit gebied dat veroorzaakt geen beperking.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Er is nu reeds teveel vrachtverkeer door Ommelanderswijk i.v.m. diverse wegen in Pekela afgesloten voor vracht verkeer, dat een aansluiting op de N366 en omleiding van verkeer een must is, niet alleen tijdens het bouwen maar ook later voor het onderhoud. De weg door het dorp is smal en is nu reeds erg gevaarlijk.

Het huidige buizenstelsel schittert nogal vanuit de slaapkamer dit zou in een doffe(gegalvaniseerde kleur moeten zijn). De buizen stelsels en de huisjes in de lengte richting van mijn zichtlijn zodat er zo weinig mogelijk openheid van het terrein gaat verloren, vanuit onze kamer.

Verzonden: 5/22/2023 11:39:01 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-00

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ik maak mij zorgen over de trillingen die waterstofopslag teweeg gaat brengen. Deze avond heeft betrekking op waterstofopslag. Daarnaast speelt zoutwinning en gasopslag en in de toekomst perslucht opslag in dit gebied. Al met al vier activiteiten in Ommelanderswijk.

Ik wil dat alle vier de opslagprojecten betrokken worden bij het toetsingskader voor opslag van waterstof.

Er moet één (!) loket komen waar wij als bewoners onze schade kunnen melden en waar ook vergoeding wordt geregeld. Naderhand moeten de vier partijen onderling uitzoeken wie de schade heeft veroorzaakt. Dit alles zonder dat we jaren moeten wachten op vergoeding.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 5/22/2023 11:41:15 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Ondernemer

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Ik wil dat er één loket beschikbaar komt waar wij onze schade als gevolg van de waterstofopslag (werkzaamheden) kunnen melden. Dat ene loket moet alle schademeldingen verwerken, ongeacht of de schade van waterstofopslag komt of van gasopslag, aardbevingsschade, bodemdaling als gevolg van werkzaamheden van Nedmag of persluchttopslag. Dat ene loket moet ook zorgen voor een adequate schadeafhandeling.

Verzonden: 5/22/2023 11:43:24 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ik vind het belangrijk dat er niet meer geluid in de omgeving ontstaat dan er nu is. Er zou een nulmeting naar geluid moeten worden gedaan. De resultaten uit die meting vormen dan de basis voor de geluidproductie door waterstofopslag en de drie andere opslagprojecten in dit gebied.

Een ander punt is overlast van licht. Als er 's nachts gewerkt wordt waar verlichting voor nodig is, moet rekening worden gehouden met mens en dier. Daarvoor is speciale verlichting beschikbaar.

Het materiaal boven op de cavernepats moet passen in het landschap, de omgeving. Alles wat niet natuurlijk is, zou een natuurlijke uitstraling moeten hebben. Dan wordt het landschap zo min mogelijk ontsiert door bouwwerken.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Voor het waterstofopslagproject zal het aantal verkeersbewegingen toenemen. Ik wil dat die verkeersbewegingen en bewegingen met machines, worden betrokken bij het toetsingskader.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Ik wil dat er één loket beschikbaar komt waar wij schade kunnen melden, zodat er geen gesteggel komt. Wij moeten als bewoners niet van bedrijf naar bedrijf moeten gaan. Het moet niet voor de bewoners uitmaken welk bedrijf de schade veroorzaakt, het moet simpelweg gefixt worden! Het moet een eenvoudige procedure voor worden gemaakt en er moet geld in het 'fonds' zitten waaruit schade kan worden vergoed. Nu wordt er gezegd dat er geen schade te verwachten is, dan hoeven de betrokken partijen ook niet te vrezen voor het vullen van een fonds. Het betreft een miljoenen industrie pal achter het huis. Voor die 30 + bewoners moet er goed verzorgd worden.

Verzonden: 5/22/2023 11:45:28 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ik vind het belangrijk dat er niet meer geluid in de omgeving ontstaat dan er nu is. Er zou een nulmeting naar geluid moeten worden gedaan. De resultaten uit die meting vormen dan de basis voor de geluidproductie door waterstofopslag en de drie andere opslagprojecten in dit gebied.

Een ander punt is overlast van licht. Als er 's nachts gewerkt wordt waar verlichting voor nodig is, moet rekening worden gehouden met mens en dier. Daarvoor is speciale verlichting beschikbaar.

Het materiaal boven op de cavernepats moet passen in het landschap, de omgeving. Alles wat niet natuurlijk is, zou een natuurlijke uitstraling moeten hebben. Dan wordt het landschap zo min mogelijk ontsiert door bouwwerken

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Voor het waterstofopslagproject zal het aantal verkeersbewegingen toenemen. Ik wil dat die verkeersbewegingen en bewegingen met machines, worden betrokken bij het toetsingskader.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Ik wil dat er één loket beschikbaar komt waar wij schade kunnen melden, zodat er geen gesteggel komt. Wij moeten als bewoners niet van bedrijf naar bedrijf moeten gaan. Het moet niet voor de bewoners uitmaken welk bedrijf de schade veroorzaakt, het moet simpelweg gefixt worden! Het moet een eenvoudige procedure voor worden gemaakt en er moet geld in het 'fonds' zitten waaruit schade kan worden vergoed. Nu wordt er gezegd dat er geen schade te verwachten is, dan hoeven de betrokken partijen ook niet te vrezen voor het vullen van een fonds. Het betreft een miljoenen industrie pal achter het huis. Voor die 30 + bewoners moet er goed verzorgd worden.

Verzonden: 5/22/2023 11:47:00 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer:

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Waterstof wordt onder druk van minimaal 80Bar en maximaal 200 Bar in de caverne gepompt. Lager dan 80Bar is onverstandig vanwege instortingsgevaar.

Als de caverne wordt afgesloten wordt hij gevuld met pekewater. Mocht bij tussentijdse monitoring van de caverne blijken dat het nodig is om hem leeg te halen, door bij voorbeeld ernstige vervorming van de caverne, hoe kan de caverne dan zo veilig mogelijk en toch snel genoeg gelegeerd worden waarbij de minimale druk in de caverne toch op 80Bar gehandhaafd blijft.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 5/22/2023 11:58:23 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

94929858_8980302_2023-05-10_Zienswijze_Waterstofopslag_Zuidwending_[REDACTED].pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage 1

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage 1

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage 1

Zuidwending, 9 mei 2023.

Onderwerp: Zienswijze

Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Energiebuffer Zuidwending van 14 april 2023

Geachte dames en heren,

Hierbij bied ik u mijn zienswijze c.q. mijn op- en aanmerkingen aan op de
Concept Notitie van 14 april 2023.

Niet alleen mis ik informatie in de notitie, ook zijn er verontrustingen en onzekerheden.

Ik verzoek u hierop schriftelijk te reageren en zo nodig, dan wel wenselijk, uw notitie daarop aan te
passen.

Hoogachtend,

Telefoon: [REDACTED]

Email: [REDACTED]

Bijlage: mijn op- en aanmerkingen, 3 bladzijden

Op- en aanmerkingen Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Energiebuffer Zuidwending: Project HyStock Waterstofopslag van 14 april 2023.

Blz 1

Opwekking waterstof elders in Nederland.

- Waar
- Ammoniak voor nodig? Hoe en hoeveel transporten

Blz 2

Naast HyStock zijn bij Zuidwending, naast de bestaande, andere mijnbouwactiviteiten voorzien.

- Welke behalve perslucht, zout, gas en waterstof

Blz 4

Naast bestaande aardgasbuffer en het HyStock project mogelijk andere projecten. Allemaal aanleg cavernes in hetzelfde gebied van zoutwinning.

- Hoeveel, waarvoor
- Op welke termijn
- Wat behelst het winningsplan van Nobian nog meer

Studie cumulatieve effecten van

- 2 cavernes persluchttopslag Corre Energy BV
- 6 bestaande zoutcavernes met gas van Encerystock
- 9 pekelcarvernes van zoutwinning Nobian
- 4 cavernes voor waterstof van HyStock.

Van belang is om te onderzoeken wat de cumulatieve effecten zijn van bodembeweging in relatie tot, dan wel als gevolg van, gaswinning in het Groningerveld en in het Anner veld (twee treffen elkaar kennelijk vooraan op de Zuidwending). Hierbij is van belang het verschil in diepte waarop gewerkt wordt en waar bodembeweging plaatsvindt.

Blz 5

Bij de tot standkoming van het MER voor HyStock zal – waar van toepassing en geldig – gebruik worden gemaakt van de kennis en inzichten van o.a. de MER 11 november 2004 / rapportnummer 1390 – 126. (voor realisatie aardgasbuffer Zw)

Hierin staat dat verwacht kan worden dat tot 5 cm bodemdaling zal optreden.

In het ergste geval kan dit oplopen tot 35 cm en in een klein gebied tot 70 cm.

Monitoring is van belang.

- Wat is de stand van zaken?
- Er is veel gebeurd sindsdien. Is het nog wel juist om gebruik te maken van dat rapport
Met name nu deze genoemde MER'eren **géén rekening houden met de gestapelde mijnbouw**
en de effecten daarvan (NEDMAG, Zout, Gas en waterhuishouding(klimaat))

Op- en aanmerkingen Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Energiebuffer Zuidwending: Project HyStock Waterstofopslag van 14 april 2023.

Blz 9

Gewenst zoutcavernes periode 2030 – 2050 voor ondergrondse energieopslag

- Minimaal 2 – 4
- Mogelijk 10 – 50
- Maximaal 65.

Nu is de planning dat er 21 cavernes nodig zijn voor gas, zout, perslucht en waterstof.

De kans is groot dat dit zal gaan oplopen tot 50 of meer. Max 65.

Een beetje veel van het goede lijkt mij. "1 Gatenkaas in mijn achtertuin". Bezwaarlijk.

Blz 12 punt 3.1

Onder locatiekeuze

Faciliteiten en ruimte voor de industriële installaties voor o.m. bovengronds

- hoogte, aantal, waar(dichter naar Zuidwending?)

Blz 13 + blz 21

Door expansie van waterstof worden (transport)leidingen warm.

De opslag is ook al onder hoge druk. Daarom moet dieper geboord worden

- Explosiegevaar? Risico's en risicogebied

Blz 16 punt 3.3.

Aanleg installatie en gebouwen voor HyStock(compressoren en expansievoorzieningen)

- Geluidsoverlast, explosiegevaar? Risico's en risicogebied

Blz 17 punt 3.3.1

De locaties liggen niet in de directe nabijheid van woningen

- Van welke afstand gaat dat "directe" uit?
- Hoe zit dat met toekomstige projecten. Komen die dichterbij?
-

Blz 18

Er worden periodiek metingen gedaan....

- Waarop?
- Terugkoppeling burgers?

Op- en aanmerkingen Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Energiebuffer
Zuidwending: Project HyStock Waterstofopslag van 14 april 2023.

Blz 19 3.3.2

Diepboring... Hoe diep

Blz 21 + blz 13

De leidingen moeten hoge druk kunnen weerstaan.

- Risico's en risico gebied

Blz 22 punt 3.3.7 Monitoring

Bodembeweging(trillingen en bodemdaling) en veiligheid put en caverne.

- Dit in relatie tot andere mijnbouwactiviteiten in de Groningse en Noord Drentse bodem?
Verskil in diepte waarop activiteiten plaatsvinden
- Binnen welk gebied rond de cavernes?

Blz 23 3.3.8 Afsluiting

Nieuwe vulling caverne na gebruik voor waterstof.

- GEEN KER\$NAFVAL

Blz 27 punt 4.3.1

...onttrekking grondwater door kortdurende bemaling.

- Veel beweging in grondwaterpeil. Niet handig voor bebouwing, riool, fundering etc.

De relatie met gaswinning en activiteiten NEDMAG en de effecten daarvan lees ik nergens.

- Mijnbouwstapelning en de risico's en gevolgen moeten onderzocht en beschreven worden

Verzonden: 5/22/2023 4:51:35 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Buurt en/of bewonersorganisatie

(Mede) namens: 66 bewoners/direct betrokkenen van 44 percelen in de directe omgeving van de geplande waterstofopslag

Organisatie: comité Waterstof Ommelanderswijk

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Wij zijn van mening dat hier geen probleem moet ontstaan zoals door de gaswinning in Groningen. Wij willen van te voren duidelijkheid over zaken als schadefonds, procedure bij schade en/of waardevermindering, vermindering woongenot etc.

Bijlage 1: zienswijze bewoners Ommelanderswijs

94939127_8982220_zienswijzenotitiereikwijdte.docx

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

De bodembewegingen moet nader worden onderzocht daarbij een schadefonds en een transparante en toegankelijke en onafhankelijke procedure voor het geval schade ontstaat aan huizen.

Bijlage 2: namen en adressen van de ondertekenaars

94939127_8982221_Document_15.docx

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Overlast woongenot en woonveiligheid. Zie onze uitgebreide zienswijze.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie onze uitgebreide zienswijze

Zienswijze bewoners Ommelanderswijk aangaande concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau inzake project HyStock Waterstofopslag Documentnaam concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Ondergetekenden zijnde bewoners van ondergenoemde percelen aan de Ommelanderswijk te Veendam

Overwegende dat:

- De rijksoverheid van plan is om in ondergrondse zoutcavernes op de locatie Zuidwending waterstof op te slaan;
- Het project bestaat uit de aanleg van vier nieuwe cavernes voor de opslag van waterstof;
- Zes bestaande cavernes die nu in gebruik zijn voor aardgasopslag worden aanvullend herbestemd om die later te kunnen gebruiken voor waterstofopslag;
- Voor het project moeten ook enkele bovengrondse installaties worden aangelegd;
- Voor het project diverse voorbereidende uitvoerende werkzaamheden zijn gepland;
- Aan de omwonenden geen enkele harde toezegging is gedaan inzake, veiligheid, voorkomen van overlast en waardedaling huizen alsmede vorming van een schadefonds en –procedure in geval van schade door bodemdaling cq. Bodembewegingen;

Kennisgenomen hebbend van:

- De conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau van 14 april 2023 (verder noemend 'de notitie');

Zijn van mening dat:

- Het voornemen tot opslag en verwerking van waterstof op de in de notitie genoemde locatie niet mag leiden tot aantasting van woongenot, vermindering van waarde van percelen, aantasting van woonveiligheid (inclusief schade door voorbereidende werkzaamheden), omgevingsveiligheid etc.
- Dat er op dit moment heel veel onzekerheid is omtrent bovengenoemde zaken nu en in de toekomst (in de notitie wordt een doorlooptijd van gebruik waterstofopslag van 25 tot 30 jaar genoemd);
- Dat tot nu toe geen duidelijkheid en garanties worden gegeven aan omwonenden op het gebied van: vorming van een specifiek schadefonds en de daarbij behorende procedure voor afhandeling schade, compensatie waardevermindering percelen/woningen etc., voorkoming van vergaande beperking overlast in de ruimste zin des woords (geluid, licht, lucht etc)
- De omwonenden op geen enkel geval nadeel mogen ondervinden van de voorgenomen werken zoals genoemd in de notitie ten aanzien van de aspecten luchtkwaliteit, veiligheid, licht- en geluidoverlast, grondbewegingen, waarde van de woningen.

- Dat eventueel nadeel in welke vorm ook, in overleg met betrokken bewoners ruimhartig en zonder ingewikkelde procedures wordt gecompenseerd financieel en/of materieel.
- In de op te stellen MER niet uitgegaan mag worden van kritische grenswaarden als het gaat om metingen van zaken die direct te maken hebben met de veiligheid en woongenot van de direct omwonenden zoals geluid, lucht en licht maar dat in overleg met de direct omwonenden gekozen dient te worden voor toetsing aan grenswaarden die ook met bijzondere omstandigheden van direct omwonenden te maken hebben.
- Hier in Ommelanderswijk geen gasdrama in het klein mag ontstaan zoals dat in de afgelopen jaren voor Groningen in het algemeen van toepassing is geweest en nog is.

Daarom eisen wij als bewoners/direct omwonenden dat voordat met verdere (voorbereidende) werkzaamheden ten aanzien van het project Hystock Waterstofopslag wordt begonnen dat:

- Er een toereikend schadefonds komt voor minimaal 35 jaar waaruit alle financiële gevolgen (waardevermindering woningen, schade door groundbewegingen, schade door werkzaamheden etc.) op ruimhartige wijze zullen worden vergoed;
- Dat er één aanspreekpersoon/instantie wordt aangewezen waar bewoners terecht kunnen met schadeclaims etc.
- Dat bedoelde instantie volledig mandaat heeft om schadeclaims af te kunnen doen;
- Dat er een claimprocedure komt welke transparant en onafhankelijk is in afstemming met de bewoners;
- Dat er een nulmeting plaatsvindt in de woningen in de omgeving van het project als uitgangssituatie voor toekomstige mogelijke schadeclaims;
- Dat er in overleg en op verzoek van bewoners trillingsmeters worden geplaatst in woningen in de omgeving van het project en de voorbereidende werkzaamheden;
- Dat er een procedure komt voor niet materiele schade door bovengenoemd project;
- Dat er binnen het project een bedrag wordt gereserveerd dat in overleg met de bewoners wordt aangewend om de leefbaarheid in de directe omgeving van het project te verbeteren;
- Dat wij als omwonenden actief en tijdig op de hoogte worden gesteld van alle vergunning aanvraagprocedures die in het kader van dit project van toepassing zijn.

Tenslotte:

Bewoners van de provincie Groningen is veel leed aangedaan door de gaswinning. De Gaswinning heeft miljarden opgeleverd aan de staatskas en enkele multinationals maar heeft veel bewoners laten zitten met materiële en immateriële schade en ellende.

Zorg ervoor dat dit project Hystock niet leidt tot eenzelfde drama in het klein voor de bewoners van Ommelanderswijk en Zuidwending. Het mag niet zo zijn dat deze relatief kleine groep inwoners van Groningen / Nederland de dupe gaat zijn van een groot project

waar straks vele miljoenen aan verdiend gaan worden en waarschijnlijk veel mensen/bedrijven in binnen- en buitenland van gaan profiteren.

U mag deze zienswijze dan ook zien als een vooraankondiging van voorgenomen bezwaren tegen elke vergunningprocedure die gevoerd moet gaan worden in het kader van het project Hystock en gerelateerde projecten. Wij willen van tevoren weten waar we aan toe zijn en dat van alles voor aanvang van de werkzaamheden/vergunningverlening op een goede manier voor ons wordt geregeld en gegarandeerd.

Het comité Waterstof Ommelanderswijk wil graag in gesprek gaan met de projectverantwoordelijke voordat met de werkzaamheden wordt gestart om harde afspraken te maken over de in deze zienswijze genoemde punten.

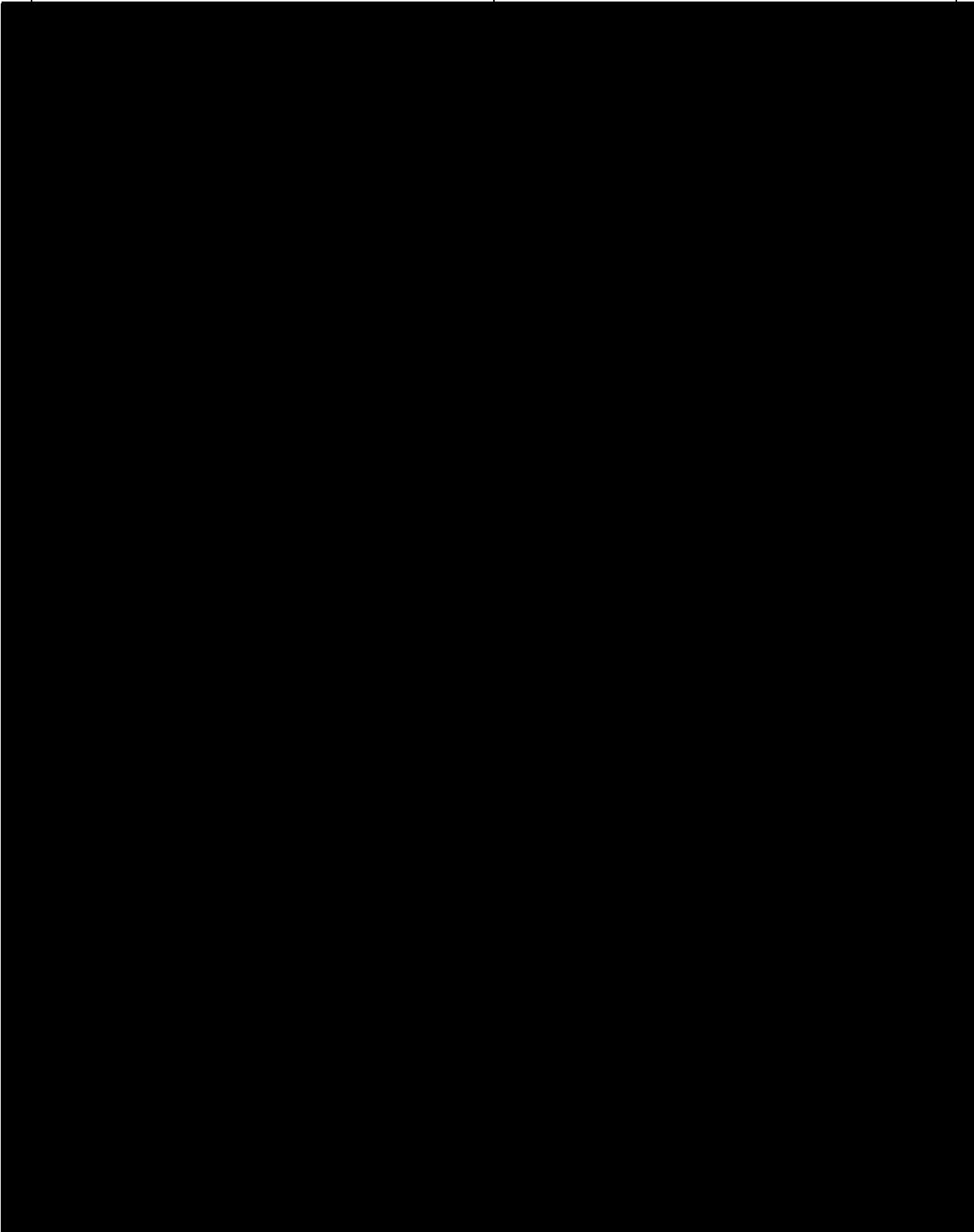
Een afschrift van deze zienswijze zal worden gestuurd aan Provinciale Staten, gemeenteraad Veendam het Dagblad van het Noorden, RTV Noord en lokale pers.

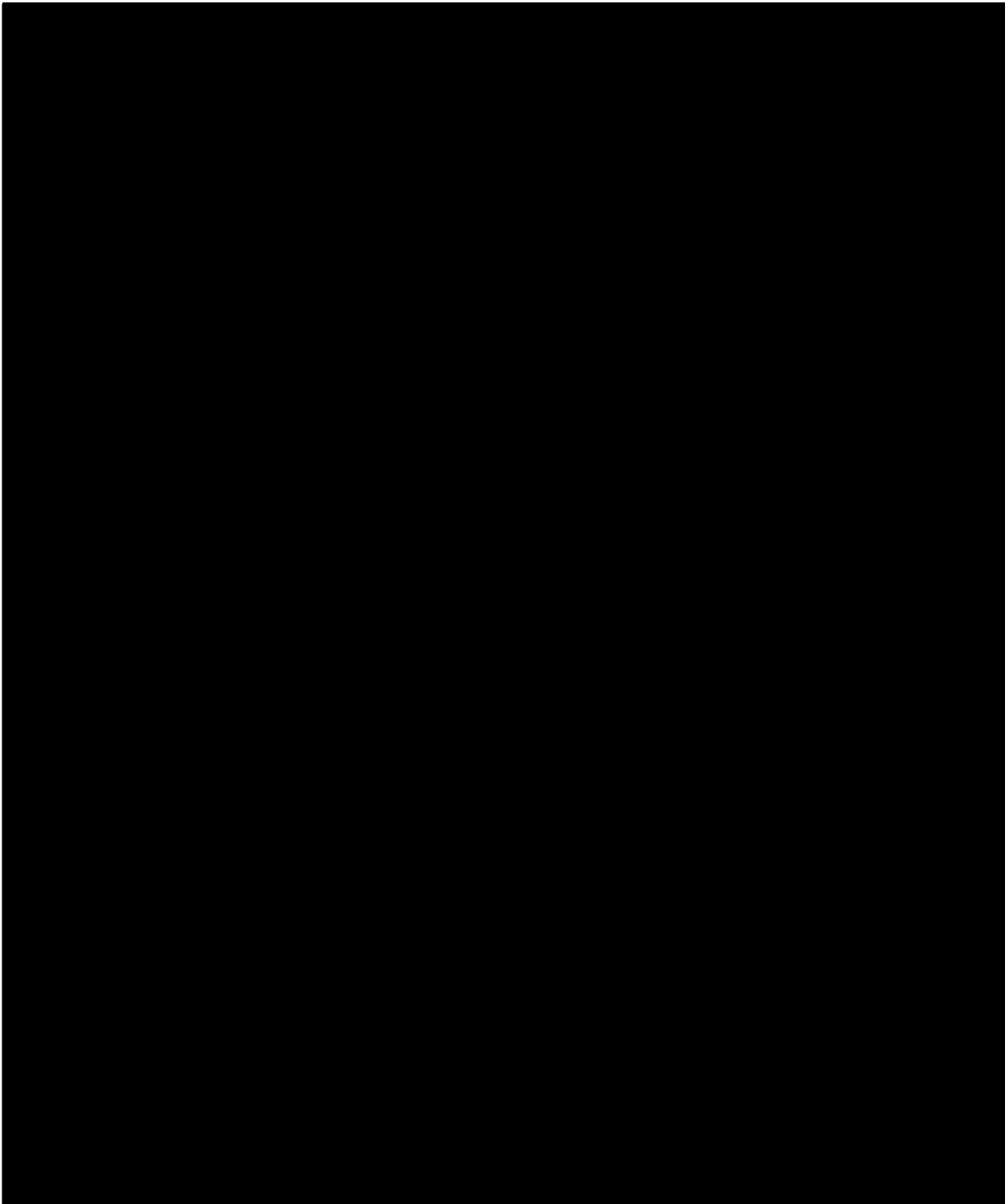
Veendam, 12 mei 2023

Deze zienswijze is ondertekend door 61 direct omwonenden van 42 percelen in de directe omgeving van de voorgenomen Waterstofopslag. De lijst met namen en adressen van de ondertekenaars is bijgevoegd.

Het origineel van betreffende zienswijze alsmede de originele handtekeningen liggen bij de contactpersoon van het comité en zijn op aanvraag beschikbaar.

**Ondertekenaars zienswijze concept notitie Reikwijdte en Detailniveau
project Hystock Waterstofopslag Ommelanderswijk**

Adres	Ondertekenaars
	

Verzonden: 5/23/2023 4:57:15 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Als directe bewoners naast Cavernes

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: -

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Aangezien er alleen punten staan vermeld die u wilt gaan onderzoeken maar niet de wijze waarop of welke normenkader/onderzoeken u gaat toepassen is het moeilijk daar een eenduidig antwoord op te geven.

Via deze Pro forma zienswijze vraag ik 2 weken uitstel (wettelijke termijn) om onze definitieve zienswijze aan te vullen. Zie voor details Bijlage 1.

94958729_8986754_Pro_forma_zienswijze_Concept_Notitie_Reikwijdte_en_Detailniveau_Energiebuffer_Zuidwending_Project_HyStock_Waterstofopslag.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Volgt in onze zienswijze.

94958729_9064089_Zienswijze_cNRD_Energiebuffer_Zuidwending_Project_HyStock_Waterstofopslag_regnr_202301276.pdf

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Volgt in onze zienswijze.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Volgt in onze zienswijze.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Energiebuffer Zuidwending - HyStock Wateropslag
Postbus 111
9200 AC Drachten

Ommelanderswijk-Veendam 23-05-2023

Betreft: Indienen Pro forma Zienswijze op het Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Energiebuffer Zuidwending: Project HyStock Waterstofopslag,
Dossiernummer: BI6063-IB-RP-230207.

Geachte heer, mevrouw,

Op 13-04-2023 ontving ik een Uitnodiging informatiebijeenkomst over het project waterstofopslag op Energiebuffer Zuidwending. Tijdens deze bijeenkomst werd vermeld dat wij als omwonenden kunnen reageren op het document: Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Energiebuffer Zuidwending: Project HyStock Waterstofopslag dossiernummer: BI6063-IB-RP-230207 van 14-04-2023 tot en met 25-05-2023.

Onze zienswijze is in volle gang echter doet zich een noodlottig ongeval voor in onze familie wat maakt dat het nu niet mogelijk is voor ons de zienswijze tot in belangrijk detail gereed te maken voor indienen tot en met 25-05-2023.

Via deze weg wil ik graag gebruik maken van het recht m.b.t. het wettelijke verleningstermijn van 2 weken voor het indienen van onze zienswijze in het kader van het aanvullen van de Pro forma Zienswijze op het Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Energiebuffer Zuidwending: Project HyStock Waterstofopslag van de bewoners van het perceel [REDACTED].
Ik vraag u de wettelijke 2 weken te verlenen vanaf donderdag 25-05-2023 tot en met 08-06-2023.

Graag ontvang ik van u schriftelijk een reactie/akkoord voor uitstel tot en met 08-06-2023 van het geven van de volledige reactie op de zienswijze zoals hierboven vermeld.

Deze Pro forma zienswijze is zowel digitaal ingediend via uw digitale reactie formulier als aangetekend verzonden via de post naar bovenstaand adres Bureau Energieprojecten.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Energiebuffer Zuidwending - HyStock Wateropslag
Postbus 111
9200 AC Drachten

Ommelanderswijk-Veendam 12-06-2023

Betreft: Zienswijze op het Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Energiebuffer Zuidwending:
Project HyStock Waterstofopslag,
Dossiernummer: BI6063-IB-RP-230207.

Geachte heer, mevrouw,

Op 13-04-2023 ontving ik een Uitnodiging informatiebijeenkomst over het project waterstofopslag op Energiebuffer Zuidwending. Tijdens deze bijeenkomst werd vermeld dat wij als omwonenden kunnen reageren op het document: Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Energiebuffer Zuidwending: Project HyStock Waterstofopslag dossiernummer: BI6063-IB-RP-230207 van 14-04-2023 tot en met 25-05-2023. Er is een verlening van indienen zienswijze door ons gevraagd door omstandigheden en gekregen tot 12-06-2023. Waarvoor dank.

Naast alle vragen welke bestaan bij alle aangrenzende bewoners van Ommelanderswijk en wij als bewoners samen ondertekend hebben, en wij ook onderschrijven in algemene zin, willen we daarnaast ook ingaan op de notitie in detail, zoals u deze geformuleerd heeft, namelijk aangaande [REDACTED] s wonende op, [REDACTED]. We zullen de vragen die bij ons bestaan hieronder beschrijven aan de hand van pagina nummers.

In zijn algemeenheid willen we zeggen dat we het een zeer oppervlakkige notitie vinden en er wel staat wat er onderzocht gaat worden maar niet hoe, wat en waarom en welke normen en kwaliteitseisen u gaat gebruiken en welke andere onderzoeksresultaten u daarbij meeneemt. Het is zo algemeen dat u er nog alle kanten mee uit kunt. Dat is niet de wijze waarop een notie geschreven dient te worden en wij als bewoners niet veel mee kunnen. Maar dat neemt niet weg dat we alles zorgvuldig zullen volgen en zullen reageren van onze kant.

Overigens zijn de cavernes natuurlijk 'foei' lelijke apparaten in het mooie landschap. We kijken ruim over de velden van de akkerbouwers. Wat dat betreft zijn wij een 'vreemde eend' in de omgeving met onze boerderij en het houden van paarden m.b.t. de fokkerij als mede dressuur en springgerichte bedrijfsvoering. Maar wat geniet de buurt ervan en geeft voor velen 'leven' in de brouwerij. Echter doen deze plannen van de plaats van een van de cavernes recht achter de boerderij ons kippenveld bezorgen. En wel om de reden dat wij dieren houden en deze paarden, welke hoog in de sport lopen en dure veulens produceren, super gevoelig zijn voor alles wat er aan licht en geluid gebeurt in de omgeving. Niet alleen bij u maar ook bv bij oud en nieuw. De gemeente Veendam is hier van op de hoogte. We willen op geen enkele manier (financiële) inkomsten derving ondervinden dan wel het uiteraard ruimhartig gecompenseerd moet worden. Voor ons staat het dieren welzijn en veiligheid boven aan en nog boven het feit hoe de cavernes er uit komen te zien met of zonder bossen dat is ons om het even.

We willen graag in detail weten op hoeveel meter de caverne van de boerderijmuur af komt te staan en welke normen en onderzoeksresultaten u daarvoor gebruikt. De heeft u in de notitie helaas niet beschreven en aangezien deze niet beschreven staan kunnen we daar geen zienswijze op formuleren. Voor carbid geldt namelijk een reikwijdte van 300 meter bij bebouwing waar dieren gehouden worden en wij willen graag weten hoever u van ons vandaan gaat bouwen, onder welke kwaliteitsnormen m.b.t. tot licht en geluid maar ook welke studies en recente onderzoeksresultaten u hierbij betrokken heeft met het oog op dierenwelzijn en kunt u ons inzage geven of het rapport aan ons mailen. Zodat u ook transparant kunt zijn in uw overwegingen en wij zien dat u niet alleen uw belang op de voorgrond zet maar ook aan ons als bewoners en de hoog sensitieve paarden welke wij houden. Daarbij rekening houdend dat ons 'bedrijf' gaat uitbreiden en ik vraag u vooraf al om hier ernstig rekening mee te houden in alle opzichten. Hoever moet een cavernepad van een bedrijf blijven waar dieren gehouden worden? Wat is daarvoor wettelijk bepaald? Daar zijn regels voor en willen graag van u horen hoe u dit gaat aanpakken.

Wij zijn van mening zoals de plannen nu liggen dat het te dicht bij ons gebouwd gaat worden.

Wij ontvangen graag de geldende regels welke u hanteert.

Het duurt nog even voor u gaat bouwen dus de zaken kunnen dan anders liggen en daar willen wij met u, over in gesprek blijven en hoe u ons hierin in tegemoet wil komen. Wij nemen dit uiterst serieus omdat het gaat om ons woongenot en bedrijfsvoering en hier in geen enkel opzicht schade van willen hebben in de meest ruime zin. Uiteraard zullen wij er alles aan doen dit te voorkomen.

Wij vragen dan ook dat u hierin met ons meedenkt.

Wij hebben hier persoonlijk ideeën over maar horen ook graag van uw kant wat u voor ons kan doen en betekenen, dan alleen een goede buur of het geven van een BBQ.

Op pagina 2 van de Notitie 1.4 staat ... 'mogelijk de komst van andere projecten bij Zuidwending', onze vraag is welke andere projecten bedoeld u hiermee?

En als Corre Energy gaat vertragen in het proces lopen de andere projecten daar dan ook vertraging mee op?

...'Het voorgenomen project persluchttopslag betreft het uitloggen van twee cavernes'..., onze vraag is waar komen deze 2 extra cavernes?

In een van de bijeenkomsten van Energystock werd beloofd dat we een visueel overzicht zouden krijgen van alle projecten en bouwdelen welke nu in Ommelanderswijk en Zuidwending actief zijn en/of gaan komen. Wij zien dat elk bedrijf zijn eigen dingen presenteert en neerzet en plannen heeft en uiteindelijk de aangrenzende bewoners en wij niet weten wat voor bouwgedeelten we nog meer achter het huis krijgen. Hier is Energystock en Nobian maar ook HyStock en Corre Energy, in gebreke gebleven. We verwachten nog steeds dit overzicht!.

We begrijpen dat als je voor een bedrijf werkt en hier zelf niet woont, dit alles langs je laat glijden op weg naar huis. Maar onthoudt dat kunnen wij niet. Ons spaargeld, bloed, zweet en tranen, ons leven zit in deze hoop stenen waar we trots op zijn en niemand aan moet komen ook niet op afstand door trillingen etc.

Zoals [REDACTED] zei in een bijeenkomst, de dingen moeten aan de voorkant geregeld worden. Dan bedoelen wij ook de schade afhandeling en herstel van onze huizen.

En die zin hebben we onthouden en houden we hem, het bedrijf en u, aan.

Op pagina 17 van de Notitie staat bij 3.3.1 onder het kopje Zoutwinning wordt er gerefereerd naar een zoutwinningsplan. Onze vraag is: waar is dit zoutwinningsplan welke in de notitie wordt aangehaald, beschreven? Waar kunnen we deze vinden? En anders ontvangen we die graag via de mail.

Ook wordt er geschreven...'De locaties liggen niet in de directe nabijheid van woningen'.

Onze vraag is: wat is 'de directe nabijheid' uitgedrukt in meters. Vanaf de caverne tot een woning, onze woning. En hoe verhoudt zich dat tot waar dieren gehouden worden? Zoals beschreven staat in het bestemmingsplan 2010?

En waarom komen de voorwaarden welke gesteld zijn in het bestemmingsplan 2010 niet naar voren in dezen notitie. Er is zover geen rekening mee gehouden in de notie, terwijl deze nog steeds leidend zijn. Graag horen we antwoorden op deze vraag.

Op pagina 18 wordt geschreven...' Ten aanzien van de aanlegfase gaat de MER in op....en komt er een opsomming van wat onderzocht gaat worden en ook op de volgende pagina's van de Notitie.

Onze vraag is: Van welke onderzoeken en kwaliteitseisen en kwaliteitsnormen worden er gebruikt? Is daar elders al onderzoek naar gedaan? Zo ja wat waren deze uitkomsten?

En hoe wordt dat aan ons afgemeten? Op mens en dierenwelzijn?

Waarom is dit proces niet uitgeschreven en wordt het niet gepresenteerd of inzichtelijk gemaakt aan ons?

We kunnen op zulke, niet omschreven punten geen zienswijze indienen omdat u zelf nog niet weet wat u gaat onderzoeken of in het negatiefste geval u dat wel weet maar niet benoemd.

Ook verwachten wij daar een eerlijk uitgewerkt antwoord op.

En wat als de normen waarvoor wordt gekozen door de MER niet voldoende zijn, voor ons als mens en dier. Wanneer kunnen wij dan bezwaar aantekenen? En dat er ook daadwerkelijk iets mee gedaan wordt?

En wanneer wordt dat dan bekend gemaakt welke onderzoeken en kwaliteitseisen er wel worden meegenomen? U beschrijft immers nog helemaal niks in de notitie waar we op kunnen reageren.

Via welke route deelt u dan deze informatie als de maatstaven welke u per item wilt onderzoeken bekend is, welke onderzoeken en kwaliteitseisen u gaat gebruiken. Volgt er dan nog een moment waarop wij een zienswijze kunnen schrijven? Want deze missen we namelijk in de tijdlijn welke Energystock gepubliceerd heeft.

Waarom heeft u gekozen voor een zienswijze en niet voor een bezwaar? Het lijkt namelijk dat we enige vorm van inspraak punten hebben die we belangrijk vinden maar wanneer komt de definitieve Notitie uit en waarom kunnen we daar dan niet op reageren d.m.v. een zienswijze of bezwaar? Kunt hier een antwoord op geven?

Pagina 19 paragraaf 3.3.3 'Aanleg HyStock installaties'zo kort mogelijke afstand van de opslag caverne' Energystock gaf aan dat er 300 meter maximaal er vanaf kan worden geboord.

Graag ontvangen we een overzicht waarin het aantal meters is getekend bij de nu bekend geworden plaatsen waar de cavernepads gaan komen.

Want ook staat in het bestemmingsplan van 2010, dat de pads zover mogelijk van huizen moet komen en dan nu specifiek onze boerderij waar dieren gehouden worden of voor bedrijfsmatige doeleinden. Wij willen uiteraard wanneer we de boerderij ooit te koop zetten alle mogelijke opties open houden zowel als woonbestemming als een bedrijfspand.

Kunt u uitleggen hoe dit in perspectief komt te staan? En nog belangrijker het aantal meters wat dit overbrugd maar ook wettelijk gezien en in het kader van de bekend onderzoeksresultaten in relatie tot het bestemmingsplan. We zien hier op graag een reactie tegemoet.

Op pagina 32 paragraaf 5.2 'Planologische situatie'.... Zien wij er ook graag in meegenomen:

- 1) Bestemmingsplan 2010
- 2) Bestemmingsplan Geluidscontour Aardgasbuffer Zuidwending Nieuwe Pekela (onherroepelijk).

Hoe ziet u het bestemmingsplan 2010 en bestemmingsplan Geluidscontour geïntegreerd in deze Notitie. Zowel voor mens als dier(enwelzijn)

Dit zijn namelijk voor ons als bewoners essentiële zaken die in deze notitie niet uitgediept of zelfs niet benoemd of beschreven worden. Zoals wij het nu zien vinden we dat kwalijk. Graag ontvangen we hierop uw antwoord.

Daarnaast verwachten wij maar ook de omwonenden een gesprek en antwoorden op de zienswijze welke door de bewoners gezamenlijk is ingediend. Hiervoor is een contactpersoon aangesteld, Dhr. L. Diederiks zal voor ons als aanspreekpunt dienen.

Daarnaast hebben we Energystock gevraagd bewoners te ontzorgen in geval van schade veroorzaakt door zoutwinning en mogelijke aardbevingen en/of bodemdaling.

Ook de gemeente wordt gevraagd ruimhartig om te gaan met het verhogen van de WOZ waarde in dit gebied. De WOZ wordt niet gecompenseerd door de gemeente en wij vinden dat dit wel van belang is. Onze huizen worden door dit alle minder waard maar daar is weinig tot geen oog voor.

Niet alleen de woning in van invloed maar ook waar het staat en in welk gebied.

Wij willen dan ook geenszins financiële schade ondervinden bij eventuele verkoop of waardedaling van de woning. Dat is er al zeer zeker.

Wij hebben als vraag welke externe partij er op toeziet en wie controleert Nobian en Energystock?

Zodat alles volgens de regels en afspraken verloopt? Of gaat de slager zijn eigen vlees keuren?

Kunt u aangeven wie dit doet en waar kunnen we deze verslagen vinden en inzien?

Niet alles wordt namelijk op de site gepubliceerd.

Graag willen we inzien welke afspraken Energystock al gemaakt heeft door de schade afhandeling voor het uitvoeren van het project zoals directeur Gerard van Pijkeren dit zelf benoemde.

Helaas was er bij de laatste bijeenkomst nog niets geregeld en was men in gesprek maar de afspraken welke gemaakt zijn kunnen we nergens terug vinden. Dus vragen we feitelijk hoever de schade afhandeling gevorderd is aangezien we dit al maanden vragen maar geen duidelijk antwoord op komt vanuit Energystock.

Want als we niets te vrezen hebben voor schade aan onze woningen, zoals Energystock en Nobian zeggen, waarom wordt er dan geen waarborgfonds gecreëerd met voldoende financiële middelen en wordt daar zeer moeilijk over gedaan. Dan is het toch geen probleem want volgens Nobian en Energystock komt er geen schade dus wordt de fonds ook niet aangesproken toch?.

Waar ben je dan bang voor?

Dit willen we dan graag zwart op wit zien dat er geen schade van komt, zoals wordt gezegd.

Nobian is zeer slecht in het nieuws komen te staan wat betreft schade erkennen en afhandelen.

Dit heeft ons natuurlijk ook alerter gemaakt en laten het met elkaar niet zomaar gebeuren uiteraard.

Graag willen we inzage in de onderzoeksresultaten van de proefboringen. Wie houdt daar toezicht op? Welke onafhankelijke commissie is hiermee belast? Graag een antwoord hierop.

Welke afspraken zijn er met de gemeente Veendam gemaakt n.a.v. de plannen voor het op slaan van waterstof? Wij willen graag inzage in de notulen van deze bijeenkomsten en de gemaakte afspraken. Maar ook waar we ze kunnen vinden of via de mail ontvangen.

Gas blijkt kwikhoudend te zijn althans dat zijn de recente onderzoeksresultaten. Welke chemicaliën zijn er gemoeid met waterstof maar ook m.b.t. het maken/produceren van de nog te realiserende cavernes? Is dit schadelijk voor mens en dier? Ook hier graag inzage in.

Bovendien wordt er door boeren voedsel op verbouwd en eten onze paarden gras wat mogelijk aangetast kan zijn of worden.

Komen er afblaassystemen op waterstof cavernes? I.v.m. geluid voor onze paarden en hoeveel decibel geluid maken deze systemen?

Er wordt gesproken over 6 cavernes in de Notitie maar er is een vergunning voor 4 cavernes. In de bijeenkomsten is er gesproken over consequent 4 cavernes. Waar komen de andere 2 cavernes en is hier al een vergunning voor aangevraagd?

Zowel Energystock als HyStock gaan het project coördineren, echter wie blijft er verantwoordelijk voor het project m.b.t. de omwonenden en het aanspreekpunt gedurende de hele looptijd?

In het rapport Micro-seismisch meet netwerk Zuidwending, welke begin 2023 is uitgekomen met welke normen, kwaliteitseisen en onderzoeksresultaten/rapporten wordt dit vergeleken? Welke bureau of Organisatie is hierbij betrokken? Er staat namelijk geen bronvermelding bij!.

In het rapport van Bestemmingsplan Geluidscontour Aardgasbuffer Zuidwending Nieuwe Pekela (onherroepelijk) vast gesteld op 04-11-2008 en goedgekeurd op 09-02-2009 staat dat de metingen worden verricht naar bodembeweging volgens een door Ministerie van Economische Zaken goedgekeurd meetplan.

Onze vraag is welk meetplan is dat en waar is het ter inzage of graag ontvangen we de documentatie via de mail.

Deel vraag: hoe krijgen we daar inzage in vanaf het moment van start van het meten.

Dit bestemmingsplan is namelijk 30 jaar geldig na aanvang winning en/of opslag.

Echter zijn er geen andere rapporten van bodembeweging inzichtelijk, echter waar kunnen we deze vinden? Of waar liggen ze ter inzage?

In Artikel 41 van de Wet Geluidshinder, mag de geluidsbelasting niet hoger zijn dan 50 DB (A) ook na herziening van het bestemmingsplan. Welke organisatie heeft in het beleidsplan van 2009 het akoestisch onderzoek uitgevoerd en welke metingen zijn er verricht m.b.t. dieren welzijn, geluidnormen dieren en mens? Graag inzage in deze documenten.

Wie is het aanspreekpunt van de Gemeente Veendam voor EZK en Energystock en nu ook HyStock? Waarom heeft de Gemeente Veendam de omwonenden niet gevraagd naar hun bevindingen of hebben we een contactpersoon binnen de Gemeente waar we terecht kunnen?

In het Bestemmingsplan van 2010, welke leidend is, zijn instanties zoals de Gemeente, Provincie, waterschap en EZK met elkaar in gesprek. Zijn de omwonenden daar ook in meegenomen? Zo ja waar is dat ter inzage en wanneer dit niet het geval is, waarom niet?

Energystock heeft pas bijpraatsessies vanaf april 2017 op de site staan ter inzage. De vraag is waar het te vinden is vanaf 2009 tot 2017? Waar kunnen we dat vinden ter inzage?

Wie was voor april 2017 eigenaar? De NAM zelf?

Waar kunnen we de gegevens en notulen vinden die bekend zijn m.b.t. de activiteiten van de tijd voor Energystock het over nam? Dus voor april 2017. Dit is immers ook een volle dochter onderneming van de NAM.

Helaas wist directeur ██████████ dat niet te beantwoorden op de informatiebijeenkomst in de Stainkroeg te Ommelandervijk op 10 mei 2023, terwijl ██████████ zelf directeur was en is.

Graag ontvangen we hier antwoord op.

Vele vragen waar nog geen inzage voor ons is geweest of antwoorden op hebben gekregen maar toch in het gehele proces voor ons van belang zijn.

Nogmaals, deze vragen staan naast de vragen van de gezamenlijke zienswijze van de bewoners van Ommelanderswijk welke ingediend is.

Voor ons zijn de paarden een bron van inkomsten en ontvangen we graag de kwaliteitseisen, kwaliteitsnormen en het uitgewerkte plan welke punten u in de Notitie wil onderzoeken.

We er ook vanuit dat daar al een uitwerking voor is aan welke normen en kwaliteitseisen u de punten meet en onderzoekt en wie hier op toe ziet.

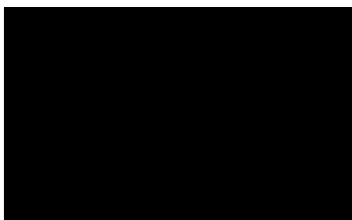
Als die punten nu uitgewerkt waren in deze notitie dan kan je een gerichte zienswijze schrijven. Nu is het zo breed dat zowel u, als wij er alle kanten mee uit kunnen. Dat lijkt ons niet wenselijk.

Wanneer u de te onderzoeken punten heeft uitgewerkt ontvangen we deze graag als nog voor inzage.

Graag zien wij uw schriftelijke reactie tegemoet.

Wilt u mij de ontvangst van deze zienswijze schriftelijk bevestigen?

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 5/24/2023 8:50:46 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Als direct omwonende maken wij ons zorgen over de aantasting van de leefomgeving. Ondanks dat we begrijpen dat de bodem onder onze woning zeer geschikt is vinden we dat de opslag van waterstof niet in dergelijke woonomgeving thuis hoort. Een van de beoogde cavernes ligt ongeveer onder onze woning en de 3 voorgenomen pads komen allen binnen een straal van 500 m. Er zijn voorbeelden genoeg in onze provincie waaruit achteraf blijkt dat er verkeerde keuzes gemaakt zijn. Er is veel onduidelijkheid. Binnen een straal van 10 km zijn wij reeds enorm geraakt door tientallen windmolens, zonneparken, bodemdalingen zoutwinning, gasopslag. Dit alles maakt ons gebied niet aantrekkelijker om te wonen. Dit stuk Ommelanderswijk wordt (nog meer) een industrieterrein. Indien de pads worden geplaatst dan uiteraard beperkt zichtbaar maken, dus door ze in de grond te laten verzinken/of gedeeltelijk en bovengrondse buizen te camoufleren, hetzij door groene wegvallende kleur en zo min mogelijk behuizing (deze zover mogelijk te laten verzinken). Ondanks dat dit eerder werd weggevaagd tijdens info-avonden is onderzoek naar deze mogelijkheden hiervoor zeker op z'n plaats. Mag zeker gevraagd worden door omwonenden; zij hebben dagelijks zicht op de pads! De direct omwonenden moeten allen gehoord worden hierover, dmv. bij huis-aan-huis gesprekken. Zo kan ook beter gefilterd worden wie er dichtbij woont.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

In onze omgeving leven veel dieren, reeën, vossen, vogels, hazen, etc. Tijdens de werkzaamheden zullen deze dieren verstoord worden in hun habitat. Ook nadien is hun leefomgeving veranderd. Naast deze dieren staan ook paarden en koeien in de directe omgeving of bovenop de cavernes. Verder vinden wij dat er zeer nadrukkelijk aandacht moet zijn voor lucht-licht vervuiling en geluid. Wat doen de trillingen tijdens de boringen met onze woningen, daar kan niemand ons een duidelijk antwoord op geven. Door de zoutwinning, etc. is er sprake van gestapelde mijnbouw, waar nog weinig kennis over is op de lange termijn. Wij willen daar meer duidelijkheid over de gevolgen van deze zaken. Vervolgens willen we graag duidelijkheid over geluid, trillingen en bodembewegingen nadat de cavernes in werking zijn gesteld.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ons gebied valt in het Groningergasveld en wij hebben sinds 10 jaar schade aan onze woning, waarmee wij met IMG niet uitkomen (niet aardbevingsgerelateerd). Wij willen dan ook dat op voorhand nul-metingen worden uitgevoerd en ev. trillingsmeters op de woning wordt geplaatst. Daarnaast is het oprichten van een schadefonds een MUST en geen doorverwijzing naar de Commissie Mijnbouwschade, wat het voornemen is door jullie om bij aan te sluiten. Omwonenden

hebben recht om te weten waardoor er sinds 10 jaar schades aan de woningen zijn ontstaan. Door de parl.enquete gaswinning weten we dat we veel meer vooraf moeten bekijken en zaken (beter) moeten regelen. We willen een regeling voor de waardedaling van onze woning; het weidse landschappelijke wordt omgezet in uitzicht op een industrieterrein. Het is een feit dat de woningen minder waard worden door deze situatie; dat moet ruimhartig worden gecompenseerd.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

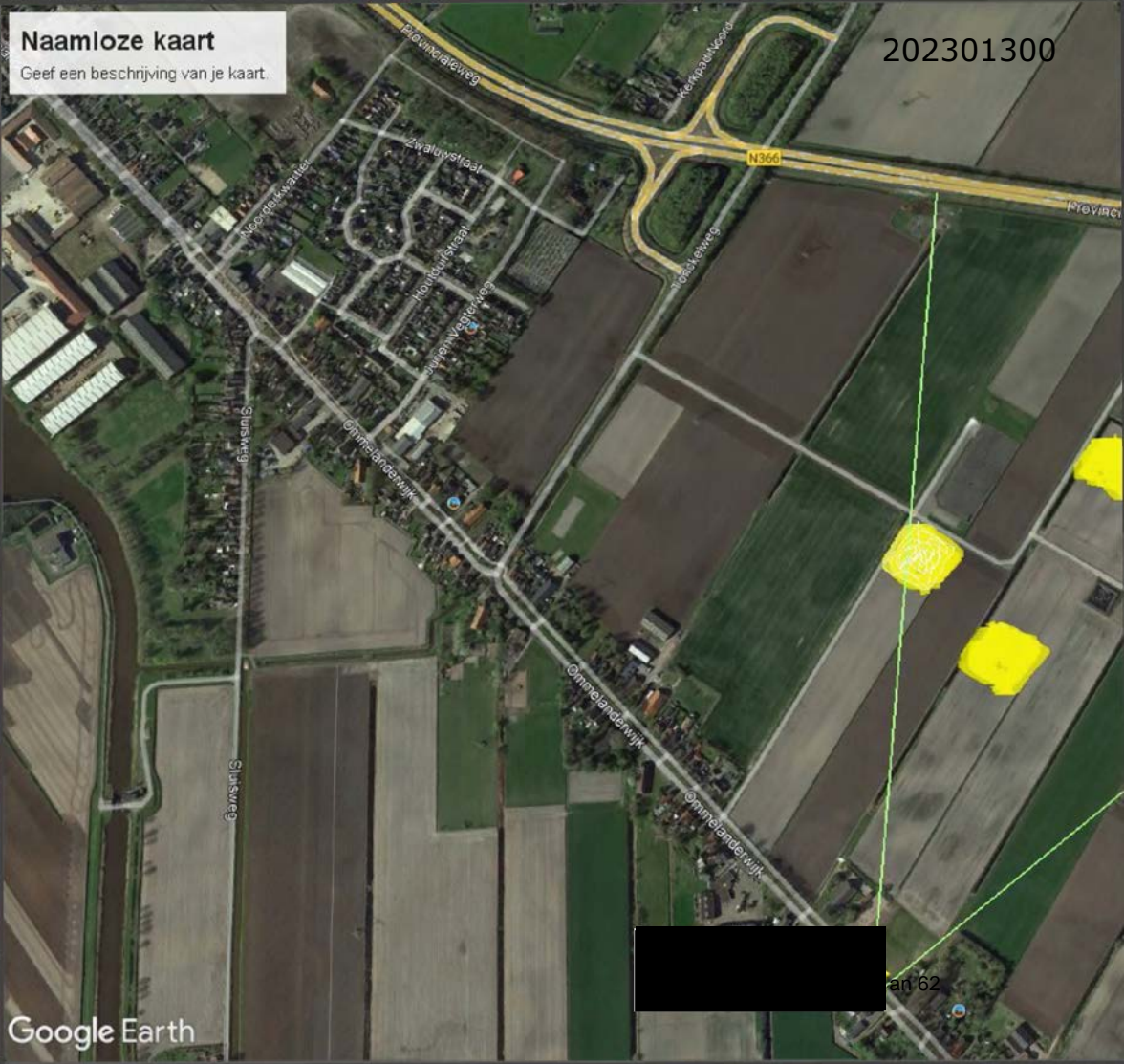
Het (vracht)verkeer zal toenemen bij alle werkzaamheden. Het is dan ook logisch dat er extra toegangswegen zullen moeten komen, zodat dit verkeer GEEN gebruik gaat maken van de al zeer drukke weg door het dorp. Het aanleggen van dergelijk weg zal permanent moeten zijn, zodat de buurt iets terugkrijgt voor alle overlast (minder vrachtverkeer door het dorp naar bijv. papierfabriek) Dit is niet meer dan logisch, want er wordt veel gevraagd van de bewoners, maar niets teruggedaan. Verder wordt het gebied gebruikt door wandelaars, fietsers. Het zou een enorm verlies zijn als dit wordt ontnomen; sterker nog; het zou een achteruitgang zijn voor onze leefomgeving. We vinden dat dergelijk groot prestige-gebeuren niet ten koste mag gaan van de leefbaarheid van de mensen die er toevallig wonen. Een fonds voor leefbaarheid (of investeringen in de directe omgeving), bestemd voor de direct omwonenden is iets wat Hystock verplicht is aan de burgers hier, zodat wij niet het gevoel hebben alleen de lasten te moeten dragen. Op de bijgevoegde kaart is te zien wat de reikwijdte is van ons gezichtsveld. In het geel is gearceerd waar de beoogde pads worden gesitueerd. Alle drie komen in ons zichtveld. Daarom pleiten wij voor een optimale inpassing is het landschap, door ze te laten verzinken en eventuele bovengrondse delen te camoufleren.

94983477_8992330_kaart_met_pads.jpg

Naamloze kaart

Geef een beschrijving van je kaart.

202301300

Legenda

- Naamloos Pad
- Naamloos Pad
- Naamloos Polygoon
- [Redacted]

202301300

aleweg

N366

Provincialeweg

Verzonden: 5/31/2023 6:30:25 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Energiebuffer Zuidwending - project Hystock waterstofopslag c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: P.

Straat: Postbus

Huisnummer: 20004

Postcode: 9640 PA

Woonplaats: Veendam

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Gemeente Veendam

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Waterstofopslag Zuidwending
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Uw kenmerk:
Zaaknummer: 2023-039662
Start zaak: 15 april 2023
Behandeld door: [REDACTED]
E-mail adres: [REDACTED]
Tel. nummer: [REDACTED]
Datum: 23 mei 2023
Bijlagen: Geen
Verzenddatum: **25 MEI 2023**

Betreft: Zienswijze Concept-NRD Energiebuffer Zuidwending: Project Hystock Waterstofopslag

Geachte heer/mevrouw,

Op 14 april 2023 is de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (C-NRD) voor de milieueffectrapportage (MER) voor Energiebuffer Zuidwending: Project Hystock Waterstofopslag gepubliceerd. Tot en met 25 mei 2023 bestaat de mogelijkheid om een zienswijze op de C-NRD in te dienen. Via deze weg maken wij gebruik van deze mogelijkheid.

Wij zien het belang van de transitie naar alternatieve energiebronnen als waterstof als duurzaam alternatief voor fossiele brandstoffen en als energiedrager van de toekomst. Ondergrondse zoutcavernes zijn een bewezen veilige methode voor het opslaan van gassen. Deze vorm van opslag vindt reeds plaats in energiebuffer Zuidwending. De omvang van deze ondergrondse zoutberg en de samenstelling daarvan, maken deze locatie uniek in Nederland om op korte termijn ingezet te kunnen worden voor ondergrondse opslag van waterstof.

Veiligheid voor mens, milieu en de maatschappelijke en bebouwde omgeving staan voor ons college voorop. Op basis van de C-NRD en de onderdelen die in het MER nader onderzocht zullen worden, hebben wij de volgende aanvullingen:

Cumulatieve effecten mijnbouw

Zoals bekend vinden ter plaatse van de energiebuffer Zuidwending meerdere initiatieven plaats in de ondergrond. Daarnaast heeft het gebied ook te maken met de effecten van de aardgaswinning uit het Groningen gasveld, in de vorm van bodemdaling en –trillingen. Ook wordt de ontwikkeling van perslucht opslag door Corre Energy B.V. genoemd in de C-NRD. Over dit initiatief hebben wij gezamenlijk met de gemeente Pekela op 2 maart 2023 een brief gestuurd aan staatssecretaris Vijlbrief van EZK. Deze brief is bijgevoegd.

Wij vinden het van belang om de effecten van al deze plannen en activiteiten op het milieu in kaart te brengen. Zodat deze effecten tijdig vertaald kunnen worden naar maatregelen, zoals bijvoorbeeld het op peil houden van de grondwaterstanden door waterschap Hunze & Aa's.

Geluid

De C-NRD benoemt de geluidseffecten naar de omgeving voor het aanleggen van de cavernes, het gereedmaken voor eerste gebruik en de operationele fase van het project. Graag zouden wij ook specifiek onderzoek in het MER opgenomen zien voor de productie van laagfrequent geluid en de effecten daarvan op de omgeving, zowel in de realisatiefase als tijdens de operationele fase.

Schadegevallen

Zoals eerder genoemd in deze brief, vinden er meerdere vormen en effecten van mijnbouwactiviteiten plaats op de locatie Zuidwending/Ommelandervijk. De gemeente Veendam pleit al jaren voor het realiseren van één loket waar inwoners schade aan hun panden kunnen melden. Bij de afhandeling van deze schadegevallen zal het bewijsvermoeden onverkort van toepassing moeten zijn. Gelet op de problematiek in Groningen als gevolg van de aardgaswinning, zien wij dit voorwaardelijk voor het creëren en behouden van maatschappelijk draagvlak vanuit omwonenden voor dit project en toekomstige plannen voor het gebruik van de ondergrond.

Tot slot

Wij vertrouwen erop dat u bovenstaande punten onderdeel maakt van de NRD, zodat deze onderdelen meegenomen worden in de uitwerking van de MER. Afsluitend bepleiten wij de totstandkoming van een integrale werkgroep voor het betreffende gebied, waarin zowel de betrokken mijnbouwbedrijven als overheden (provincie, gemeenten, waterschap) vertegenwoordigd zijn.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Veendam,

Burgemeester
B.H.M. Link

